

VESTNIK

NOTICIERO

1968 / V

XIX

VESTNIK je glasilo slovenskih svobodnjakov, vključenih v ZDSPB. Izdaja ga konzorcij. Predsednik Edi Škulj, Ramón Falcón 4158, Suc. 7, Buenos Aires. Ureja uredniški odbor: Miha Benedičič, Pavle Rant, Anton Skubic, Rudolf Smersu. — Upravnik: Janez Kralj, Ramón Falcón 4158, Sucursal 7, Bs. Aires.

VESTNIK (Noticiero) es el informativo de los combatientes anticomunistas eslovenos. Editor y redactor responsable: Eduardo Škulj, Ramón Falcón 4158, Sucursal 7, Buenos Aires.

VESTNIK (Noticiero) is the voice of slovenian anticommunist veterans. Ovitek: arh. Jure Vombergar.

Naročnina: Argentina 500 pesov, Južna Amerika: enakovrednost v dolarjih, ZDA, Kanada: 3.50 dolarja, Evropa: enakovrednost ameriško-kanadske naročnine. — Za letalsko dostavljanje doplačati 3.50 dolarje.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko, Estados Unidos 425, Bs. Aires (33-7213).

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 970.247.

VESTNIK-NOTICIERO

1968/V — 19/10/68

Director: Eduardo Škulj, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires (7)
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 970.247 — 27-6-1968

Eslovenia entre dos fuegos

El 22 de junio de 1941, Hitler atacó a la Unión Soviética. Según manifestaciones de Tito (Zagreb, 1951), los comunistas de Yugoslavia "consideraban su sagrado deber internacional, de ir a la lucha, porque había sido atacado el mayor estado socialista" y no por la libertad de los pueblos de Yugoslavia.

La fundación del Frente de Liberación (OF) y su lucha contra la ocupación servía para engañar a los eslovenos y al extranjero y encubrir la revolución incipiente. Su propaganda tildaba de traidores a los que trataban de desenmascararlos.

La revolución comenzó según los viejos principios de Bakunin, antecesor de Lenin y Stalin. Fueron condenados a muerte no sólo intelectuales, políticos, sacerdotes y dirigentes obreros, sino también mujeres y hasta familias enteras.

Los dirigentes comunista adiestrados en Moscú supieron demostrar sus habilidades y trataron de ganarse las masas.

Luego de los primeros triunfos propagandísticos encararon la parte ejecutiva: asesinatos. Se encargaron primero de difamar a las víctimas, haciéndolas pasar por traidores y colaboracionistas. En verdad, éstos eran principalmente personas que gozaban de respeto en su ambiente, pero que no simpatizaban con los comunistas. Las "liquidaciones" estaban a la orden del día y en poco tiempo el número de víctimas llegó a miles.

Otros muchos miles fueron deportados a los campos de concentración, especialmente a los de Italia, por indicación de confidentes comunistas. Para doblegar las poblaciones que sabían anticomunistas, organizaban en las cercanías de las mismas algún acto de provocación. Unos pocos disparos contra las fuerzas italianas desencadenaban represalias que implicaban el fusilamiento de gran parte de la población masculina y la deportación a los campos de concentración de los restantes, además del incendio de todas las edificaciones del lugar. Así se lograba el fin: desapareció el pueblo que no aceptaba el programa revolucionario.

Las represalias fascistas y las matanzas comunistas obligaban a la autodefensa. La población se dio cuenta de que no podía soportar por más tiempo el fuego cruzado de los comunistas y de las fuerzas de ocupación.

Había quedado fuera de la ley. Por ello se formaron "Milicias aldeanas" para proteger las poblaciones indefensas. Los comunistas se apoderaron en apodarse "Guardias Blancas".

Será difícil encontrar en la historia un parangón de una revolución llevada a cabo durante una ocupación extranjera, como fué la nazi o la fascista. Deportaciones, campos de concentración, fusilamiento de rehenes, fosas comunes... acrecentaban el sufrimiento de la población. Sólo quien lo ha vivido puede imaginarse tanta maldad, una maldad organizada.

Después de la capitulación de Italia fascista, los alemanes ocuparon también la parte del país que hasta entonces era zona de ocupación italiana. Tampoco esta vez los comunistas aceptaron luchar conjuntamente con las fuerzas democráticas contra el invasor. Preferían incorporar elementos del disperso ejército italiano, para aniquilar con su ayuda la defensa popular.

Por ello, frente a una traición, las fuerzas militares democráticas fueron obligadas a reorganizarse, formándose el ejército de "Defensores de la patria" con lo que tomó nuevo impulso la lucha contra los comunistas. Hacia el final de la guerra, los "Defensores de la Patria" lograron despejar de las bandas de guerrilleros comunistas prácticamente todo el territorio esloveno, que antes sufría de sus incursiones.

Pero tampoco esta vez la decisión final correspondió al pueblo esloveno. La conferencia de Yalta selló la suerte del Este de Europa y aquello quedó confirmado con la ocupación de Belgrado por el Ejército Rojo, en octubre de 1944. Fué instaurado un régimen comunista contra la voluntad de los pueblos de Yugoslavia.

En la primavera de 1945, mientras guerrilleros comunistas de las más variadas nacionalidades se acercaban a Eslovenia, el Comité Nacional Esloveno convocó el Parlamento que el día 3 de mayo de 1945 proclamó el Estado Nacional Esloveno y fundó su Ejército uniendo en un ente a todas las fuerzas democráticas. La sesión se realizó en lugar secreto, ya que los alemanes aún mantenían ocupado el país. Junto con el Comité Nacional, gran parte de los eslovenos aún esperaba que los aliados occidentales no permitirían la instauración del comunismo contra la voluntad del pueblo. La fe en los Aliados terminó en una terrible decepción.

12.000 soldados del Ejército Esloveno y otros tantos civiles, emprendieron el camino del exilio, hacia Carinthia (hoy parte sur de Austria), para encontrarse con los Aliados, convencidos de encontrar amistad y protección. Otra decepción terrible fué el resultado. El comando británico en Carinthia exigió al Ejército Nacional Esloveno la entrega de las armas, asegurándole un transporte posterior a la ciudad de Palmanova, en Italia. Los eslovenos creyeron en las promesas y entregaron las armas. Fueron devueltos al territorio yugoslavo y entregados a los comunistas.

La tragedia eslovena concluyó en forma terrible. Los comunistas asesinaron a los 12.000 soldados del Ejército Esloveno, héroes de la lucha contra el comunismo. La matanza de las víctimas atadas entre sí con trozos de alambre, desnudas y torturadas, sobrepasa la tragedia polaca de Katyn.

29. oktober 1918

Naš, slovenski dan je to. Slovenski narodni praznik. Praznujemo ga demokratični Slovenci že 50 let. Komunistični režim v Sloveniji ga je sicer zatrl in nadomestil z obletnicami svojih sedmih ofenziv, ustanovitve Oslobojilne fronte in ustoličenja komunistične diktature. Pa to vsebini in pomenu praznika za Slovence ne more škodovati pred objektivno in pravično zgodovino. Brisanje tega narodnega praznika in prepoved zunanjih slovesnosti bo ostalo le na komunizmu kot dodaten dokaz njegove sramote, popolnoma nepotrebne ozkosrčnosti, prikrivanja dejstev in potvarjanja zgodovine. Sicer se partizanski profesorji po univerzah v Jugoslaviji, kot je dr. Metod Mikuš v Ljubljani, trudijo na vse pretege, da bi študentom dokazali, da se je na Slovenskem začelo resnično narodno gibanje šele s komunistično revolucijo v letu 1941, državno življenje Slovencev pa v letu 1945, ko je sovjetski general ustoličil Tita za diktatorja Jugoslavije in so v Sloveniji ustanovili komunistično republiko. Pa verjetno ne bo minilo novih 50 let, ko bodo te abotnosti ostale le še kot žalosten spomin na dobo, ko so tudi najvišje znanstvene ustanove morale suženjsko služiti v političnih, kulturnih in socialističnih področjih totalitarnemu režimu vladajoče partije tudi, če in kadar je bilo treba naravnost nadomestiti resnico z lažjo.

Kolikor huje pa komunizem doma skuša zabrisati resnično podobo naše narodne zgodovine, toliko večja je dolžnost Slovencev v svobodnem svetu, da jo ohranjamo svetlo in čisto. Na to dolžnost nas opozarja 29. oktober.

Leta 1918 so dozoreli stoletni napor našega ljudstva za dostojno in pravično mesto v družbi narodov. Vsaj od leta 1848, ki ga imenujemo „leto prebujenja“ avstrijskih narodov, so se Slovenci vztrajno in dosledno trudili za enakopravnost in pravico svobodne rasti. To leto so na Dunaju in v Ljubljani razglasili program Zedinjene Slovenije. Dunajski nemški centralizem se je zahtevam narodov uprl in bilo je treba 70 let trdega, vztrajnega dela in bojov, bil je potreben poraz Avstro-Ogrske in Nemčije v prvi svetovni vojni, da se je mogel roditi uspeh leta 1918. V tej dobi smo se Slovenci iz ljudstva, ki ni imelo volje, ne sredstev za javno tekmo, preoblikovali v strnjen, zaveden, zahteven narod. To je doba narodnih taborov in katoliških kongresov, doba organizirane gospodarske samopomoči v svobodnem združenstvu, doba od prvih čitalnic do mreže prosvetnih dru-

štev po vsej slovenski zemlji, doba ustanavljanja narodnega tiska, tiskar-
niških podjetij in knjižnih založb, doba viharnega kulturnega boja in lo-
čitve duhov, doba ustanavljanja modernih političnih strank, ki so nam dale
močna parlamentarna zastopstva. To je doba Antona Martina Slomška do
Antona Mahničarja in Bonaventure Jegliča, doba Franceta Prešerna do Ivana
Cankarja, Otona Župančiča, Franceta Finžgarja in Ivana Preglja. To je
bil čas narodnega političnega vzpona od Bleiweisa do Ivana Šušteršiča,
Janeza Ev. Kreka in Antona Korošca. To je bil čas, ko je malo, neznano
ljudstvo Slovencev razvilo toliko žilavosti in vztrajnosti, da je glas nje-
govih govornikov odmeval in vplival na razvoj dogodkov v Podonavju.

Le tako solidno pripravljen, z vsemi svojimi močmi usmerjen za en
cilj, je naš narod v odločilni uri mogel izkoristiti ponižanje in poraz tla-
čiteljev v prvi svetovni vojni in sam odločiti o svoji bodoči usodi.

**29. OKTOBER JE PRAZNIK ZMAGE SUVERENE VOLJE SLO-
VENSKEGA NARODA. PRAZNIK ZMAGE NAŠE DRŽAVNE ZAMISLI.
PRAZNIK IN SLAVJE NAŠE NARODNE POLITIKE. EDINSTVENI DAN
V NAŠEM NARODNEM ŽIVLJENJU.**

Sovražniki slovenske svobode in neodvisnosti — notranji in zunanji
— imajo to dejstvo bolj živo pred očmi kot mi sami. Zato je naš narod
moral na Kalvarijo okupacije in krvave revolucije ter v sužnost komuni-
stične diktature. Ker vedo, da duha tako vzgojenega rodu Slovencev ubiti
ne morejo, so mu lomili in mu še lomijo njegovo demokratično hrbtenico.
Zato so ubili njenega predstavnika Marka Natlačena, zato podrli mladin-
skega duhovnega vodnika Lamberta Ehrlicha, zato obesili Narte Velikonjo.
Zato je v Dachau umrla dolga vrsta Slovencev, zato so nacistične, faši-
stične in komunistične sekire pokončale toliko duhovnikov, mož in žena.
Zato so tisoči in tisoči umirali na Rabu, v Mathausenu in drugih moriščih
Mussolinijevega in Hitlerjevega režima, zato so komunisti pobili tedanjo
borbeno mladino.

29. oktober je sedaj slavalok zmage v narodnem življenju, ožarjen s
plameni naknadnih žrtev za njegovo svobodo.

Naj hodi pred nami iz roda v rod: v zaupanje, da narod, ki je zvest,
nikdar ne more biti do kraja poražen; v opomin, da le dosledna vztrajnost,
požrtvovalnost in trdna povezanost vseh moči za osnovne namene vodi k
novim uspehom.

Na tem slavaloku je svetopisemski in Korošček klic: Dvignite glave,
ker bliža se vaše odrešenje!

Spominska proslava v Buenos Airesu

Društvo slovenskih protikomunističnih borcev v Buenos Airesu in konzorcij Vestnika sta dne 1. septembra pripravila proslavo 25 letnice ustanovitve slovenskega domobranstva, počastitev spomina žrtev na Turjaku, Grčaricah in drugod po slovenski zemlji, združeno s sv. mašo za rajnega generala Leona Rupnika. Vsa ta proslava je bila razdeljena v dva dela. Prvi del je bil v kapeli Slovenske hiše, drugi pa pred spomenikom slovenskim žrtvam.

Kapela je bila ob tej priložnosti napolnjena do zadnjega kotička. Sv. mašo za rajnega generala Rupnika je opravil monsig. Orehar Anton, pri njej pa mu je stregel borec Franc Zorec-Kocelj. Po evangeliju je imel

monsig. Anton Orehar

na vse prisotne zelo globok in pomemben govor, ki je močno odjeknil v vsej slovenski javnosti v Argentini. Povedal je tole:

Ob 25 letnici ustanovitve slovenske vojske se spomnimo na načelo, ki ga poznamo, a se ga ne držimo; velja to mladim in starim: Premislite in storite.

1. Pred nami vstaja v spominu armada tisočev, ki so spoznali zgodovinski trenutek slovenskega naroda. Videli so nevarnost uničenja najbolj dragocenih življenj, najbolj potrebnih dobrin in ko so spoznali način pomoči, so se odločili. Tvegali so vse, tudi svoje življenje, da svojo nalogo izpolnijo. Dejansko so mnogi ob tem žrtvovali svoje življenje, ko so padali v boju, drugi prav zaradi iste odločitve izgubili domovino, katere niso mogli dobiti nazaj do današnjega dne.

Iz različnih miselnih krogov so se sestavile vrste slovenske vojske, družila pa jih je ena skupna misel: Braniti narod, njegovo življenje in njegove pravice. Med njimi danes mislimo na njihovega prvega vojaka gen. Leona Rupnika in ob njem toliko odličnih borcev, katerim zgodovina piše njihovo življenje, mi jim pa moramo izraziti hvaležnost. Oni ne potrebujejo našega slavljenja, slavo so si ostvarili s svojo odločitvijo in delom, ki so ga dovršili nam vsem za zgled. Naj so se borili dejansko z orožjem v roki, ali v pisani, oziroma govorjeni besedi, obojni so nam bili dragocen zaklad, od katerega še danes živimo. Morda še nikdar v zgodovini slovenski narod ni tako organiziral vse svoje duhovne in tvarne sile, da se ohrani in napreduje, kakor je storil pred pet in dvajsetimi leti. Pokazal je zrelost, katere se ne smemo sramovati, katere ne more uničiti še tako sovražno nasprotovanje. Dejansko so to junaki ljubezni do naroda, katerim je bil cilj: zagurati rojakom svobodno življenje.

2. Delo moramo nadaljevati mi v sedanjih razmerah. Zbrani sta tukaj vsaj dve generaciji, katero vsako zadene svojska naloga. Ob obujanju spomina preteklosti, nam mora vstati živa zavest sedanje naloge, katero opravimo starejši in kar morajo z nami sosteriti mlajši, kateri so iz naše gene-

racije v begunstvu zrasli. Na obojih sloni odgovornost, obojni ostvarjamo narodovo zgodovino, srečno ali nesrečno.

Razmere so se spremenile, ostalo je delo: borba za narodovo svobodo in ohranitev v zgodovinskem krogu časa, v katerem živimo. Doseči svobodo misli in dela ter narodov napredek. Kakor ste se zbrali pred 25 leti iz različnih miselnih krogov, tako se danas v nekaterih pogledih po principih svobodnega mišljenja moremo ločiti, ostane pa nam vsem skupen ta cilj: svoboda in napredek naroda. V tem osnovnem cilju se moramo združiti, ako hočemo živeti zrelo in svojo zgodovinsko nalogo dovršiti.

Pred nami stoji studij krščanskih resnic evangelija, ki so nam osnovni temelj ter studij narodnih potreb, ki so nam osnovna zahteva, da opravimo delo, ki ga nihče drug namesto nas ne bo izvršil, in če ga mi ne bomo, smo zamudili zgodovinski trenutek, za katerega bomo dajali težak odgovor.

Velja posebej borcem: ostanite pri svojih problemih, ohranite živ spomin svoje hrabrosti svojim soborcem in samim sebi. Njim tudi hvaležnost, ki jo zahtevajo njihova dela ter njihovi skriti grobovi. Vzgajajte doraščajoči mladi generaciji duha žrtve, ki bo znal vlti realno ljubezen mladim dušam, ki danes stopajo v slovensko zgodovino ter jo ostvarjajo. Spomnite jih naloge, ki jo imajo in naučite jih, kako naj jo izpolnijo. Če ste storili to, ste opravili veliko delo na prehodu slovenske zgodovine in ohranili dragoceno enoto v svojih vrstah, v katerih glede tega ne more biti razhajanja in prav to je morda eden najmočnejših faktorjev realnega srečanja, ki ga vam narekuje trenutni, resni položaj slovenskega človeka. Vsa druga vprašanja pustite strokovnjakom, jim pomagajte pri reševanju, v toliko, koliko zadene vas, pripravljeni vedno izpolniti svoj del izvršitve, kakor jo narekujejo razmere kjerkoli. To resno delo, je najboljši nauk mladini, ki se mora zavesti in rešiti nalogo, ki je odmerjena njim.

Po končani sv. maši so se udeleženci podali pred spomenik slovenskim žrtvam, ki postaja vedno bolj središče slovenskih svobodnjakov. Razveseljivo je bilo še posebej to, da se je te proslave udeležilo veliko število moške in ženske mladine, ki je imela ta dopoldan svoj sestanek, pa ga je preložila na poznejšo uro z namenom, da se lahko vsi udeleže spominske proslave.

Sv. maše in spominske proslave so se udeležili tudi gospa Olga Rupnikova, vdova po generalu Leonu Rupniku v spremstvu svojega sina Vuka in zeta dr. Kocipra in njihovih soprog. Dalje se je vabilu DSPB odzvala tudi gospa Hacinova, vdova po policijskem upravniku dr. Lovru Hacinu. Proslave so se tudi udeležili monsig. Anton Orehar, tajnik Narodnega odbora Miloš Stare, predsednik Zedinjene Slovenije Božo Fink, predsednik Slov. kulturne akcije Ruda Jurčec, zaštopniki DSPB „Tabor“, zastopniki domov in ostalih slovenskih organizacij ter številni protikomunistični borci: domobranci, vaški stražarii, četniki.

Ob pol enajstih je Franc Zorec-Kocelj prižgal luč na spomeniku, ob katerem so plapolale slovenska, argentinska in društvena zastava.

je v spremstvu odbornikov položil pred spomenik venec rdečih nageljnov in nato začel proslavo. V vsujem nagovoru je poudaril pomembnost tistega odločilnega dne pred 25 leti, ko je slovenski protikomunistični odpor dobil značaj organizirane slovenske vojske. Zahvala za to gre ustanovitelju te mogočne udarne sile — generalu Leonu Rupniku, ki je v to vojsko vložil vse svoje znanje in vso ljubezen. Danes se klanjamo spomenu generala Rupnika, spomenu žrtev Turjaka in Grčaric, padlih domobrancev ter vseh ostalih, ki so dali svoje življenje za resnično svobodo slovenskega naroda.

Sledil je govor borca

dr. Mihe Benedičiča,

ki je naglasil, da je svoboda največja dobrina. Vsi narodi se bore zanjo in jo z vsemi sredstvi branijo. Slovenski narod je 1400 let kljuboval na svoji zemlji vsem zunanjim sovražnikom. Med drugo svetovno vojno je bil ogrožen na svoji lastni zemlji. Njegove svobode pa ni spravil v nevarnost sovražni okupator, ampak izdajalski lastni brat, ki se je predal koristim svetovnega komunizma. Ljudstvo je vedelo, da bo sovražnik po porazu odšel, da pa bo komunist ostal, če bo uveljavil svoje nasilje nad njim. Majhen je naš narod, toda v času te velike preizkušnje je imel med seboj velike ljudi: velikega škofa dr. Rožmana, imel svojega generala Rupnika, dr. Lovra Hacina in mnoge druge rojake, ki so kot svetilniki na gori kazali tudi drugim edino pravilno pot upora proti zločinu in bili iz ljubezni do domovine pripravljeni zanj darovati svoje življenje.

Nato je govornik, obrnjen proti slovenski mladini, prikazal lik generala Leona Rupnika. Orisal ga je kot velikega idealista, moža poštenjaka, zavednega Slovenca. Komunisti so se ga bali. Ubili so ga, misleč, da bodo s tem ubili duh slovenske narodne zavednosti, pa so se zmotili, kajti narod, ki ima Rožmana, Rupnika, Hacina in mnoge druge idealiste, ima veliko pozitivnih sil v sebi in zaradi tega ni zavisen smrti, ker še po smrti ti moške združujejo vse pozitivne sile v narodu.

Po vsej Sloveniji je posejana Matjaževa vojska, t. j. domobranci in ostali protikomunistični borci, borci, ki so porok, da bo slovenski narod znova vstal v svobodi in poveljanju.

Svoja izvajanja pa je zaključil z besedami: Junaki Grčaric, Turjaka, Grahova, Jelendola, Teharjev in Zagorja, Krimske jame in Kočevskega Roga — večna vam slava. Niste umrli in ne boste, dokler ne izgine ves ta narod, za katerega je vsak izmed Vas dal več kot mi vsi skupaj. Narod — Domovina — Bog, včeraj, danes in jutri.

Sledila je beseda slavnostnega govornika dr. Tineta Debeljaka, ki je v daljših izvajanjih jasno prikazal zgodovinski razvoj komunistične revolucije in slovenskega odpora zoper njo in omenil politične faktorje, ki so usodno vplivali na razvoj dogodkov. Govor prinašamo na drugem mestu.

Po molitvi Očenaša za pokoj duše generala Rupnika, dr. Hacinu in vseh junakov-protikomunističnih borcev ter žrtev komunističnega nasilja, je starešina Bogo Pregelj sklenil spominsko proslavo. Navzoči so zapeli še Oče, mati, bratje in sestre.

Tragika prezgodnje obrambe Evrope pred komunizmom

Dr. Tine Debeljak

(Govor na proslavi 25-letnice domobranstva)

Dragi borci in prijatelji!

Danes se spominjamo 25-letnice ustanovitve domobrancev, ki so tedaj prvič z razvito slovensko trobojnico sredi okupacije manifestirali za novo vojaško organizirano borbo protikomunističnih Slovencev proti nasilnemu samozvanju OF. Danes je vse jasno: OF je bila samo nacionalna forma, maska za nevidno — a nam vsem jasno — vodstvo KP, vključeno po nalogu Kominterne v sovjetsko domovinsko vojsko in v svetovno komunistično revolucijo. Bila je to napadalna avantgardna kominternska vojska za vpad komunizma v Srednjo Evropo, odskočna deska, kakor se je izrazil Kardelj, duševni oče slovenske KPS in član najvišje jugoslovanske trojke Tito-Ranković-Kardelj, vsi trije teoretični učenci in učitelji moskovskih visokih šol za uvajanje komunističnih revolucij v svetu.

Generali brez vojske, po Leninu najizbranejša elita, ki po receptih marksizma in leninizma mora dobiti množične privrženec, svojo maso, ki naj jim da oporo, kajti brez nje so izgubljeni. In te opore med Slovenci, kljub temu, da so gibanju dali takoj vsenarodni pomen odpornišva proti okupatorju, niso imeli. Slovenski narod je bil predobro informiran o tak-tiki, metodah in ciljih slovenskih komunističnih dirigentov, da bi jim nasedel in to kljub najtragičnejšemu položaju slovenskega naroda, ko je bil okupiran od nacističnih in fašističnih okupatorjev, ki so ga brisali s karte in razdelili „za večno“ v svoje države. To je bila tista tragična usoda naroda, ki jo je predvideval dr. Korošec v svojem zadnjem govoru na Brezjah, ko je govoril narodu o tem, da se približuje čas, ko bo Slovincem lahko zaščitnica samo še Marija, naša Brezjanska Marija.

Ta čas je prišel. In naše trpljenje je bilo veliko, a naša vera še bolj. Verjeli smo v Boga, in verjeli v narod, in verjeli smo v poraz okupatorjev. Skoraj ga ni bilo med nami, ki bi bil verjel v nemško ali laško zmago. Bilo bi treba samo vzdržati nasilje in se pripravljati za čas, ki bo pravlšen za nastop vsega naroda v smislu poziva naše begunske vlade in britansko-ameriških zaveznikov.

Da, bili smo njihovi zavezniki. Ob napadu na Jugoslavijo smo z vso vlado — tudi s slovenskimi izvoljenimi zastopniki — stopili na stran Zahoda; z vlado smo se preselili k njim in delali v njihovem sporazumu, dočim so bili slovenski komunisti — zavezniki Hitlerjeve Nemčije že od

pakta Molotov-Ribbentrop. Da, oni so z zastavami vabili nemško vojsko na teritorij, ki so ga zasedli Italijani, in stopali v njihovo **zaupniško službo**.

Slovenci so po svojih legalnih predstavnikih skušali pod okupacijo ublaževati usodo naroda tudi z žrtvami svojega osebnega prestiža, samo da prihranijo trpljenje narodu, obsojenemu na smrt. Toda okupator sam ni bil enoten, in prav razmerje med nemško in laško vojsko je kazalo razpoke, skozi katere bi se morda dalo priti — kot pri Danteju iz dna pekla med razpoke v drugi zemeljski polobli — po ovinkih pod zvezde. Slovenci pod svoje starodavne **celjske zvezde**, simbol naše svobode. S pravo nerevolucionarno taktiko — kakor jo je priporočal kot krščansko metodo pred dnevi papež v Bogotá — bi se dalo pomagati novemu osvobajanju slovenskega naroda pod okupacijo.

Toda za komuniste je okupacija **najboljša prilika za nastop**. Djilas je nekoč zapisal, da bi Tito ne uspel v svojem „osvobodilnem“ boju, ko bi se ne držal — Mao Ce Tungovih navodil za gverilsko vojskovanje. Vzel sem v roke knjigo Mao Ce Tunga iz leta 1936 in spoznal sem teoretični učbenik, ki ga je Tito v Jugoslaviji z revolucijo uveljavljal v praksi. Nemški zgodovinar Hafner piše, da je to „ključna knjiga XX. stoletja“. Osnovni nauk knjige je, da je najboljša prilika za revolucijo, „kadar pride k notranjemu sovražniku še zunanji vsiljenec, okupator, še predvsem, če je tuje rase. Revolucionar potrebuje vojno, to je zanj „jedrna sila“, ki sprosti potem njegovo delovanje. Moraš imeti sovražnika, in čim bolj brutalen je, boljše zanj. Izsiliti moraš od njega njegovo reakcijo, ker čim bolj bo krut s tem večjo krutostjo boš lahko ti nastopal proti njemu. In čim slabše se bo godilo ljudstvu, tem boljše bo za revolucionarja, ker se bo zatekalo k njemu po varstvo in bo gledalo v njem svojega rešitelja. Dobesedno pravi ta teoretik: „Le ob brutalnih in široko razvitih represalijah sovražnika lahko revolucionar razvije svojo popularnost in pridobi mir ljubeče, konservativne elemente podeželskega ljudstva na svojo stran. Revolucionar mora ljudstvo, med katerim dela, napraviti za ocean, v katerem se bo okupator utopil, on sam pa bo plaval kot riba v vodi. Zato se mora boriti samo **na svoji zemlji** — ne na tuji —, ne sme voditi rednega vojskovanja, najmanj frontalnega, ampak gverilskega, takega, da je sovražnik nenadoma uničen ali pa da udari v prazno, kjer revolucionarja več ni. To izmikanje spopada in napadanja od zadaj je tipično za gverilo, ki uspe samo, če je ljudstvo v celoti zanj in jo krije...“ Vojskovanje pa ni več to, kar je bilo Clausewitzu in vsem civiliziranim vojskam: namreč prisiliti sovražnika, da sprejme tvojo voljo. Za tako vojsko je predpisano mednarodno vojno pravo vojskovanja, postopanja z ujetniki in po sklenjenem miru vračanje ujetnikov... Za Mao Ce Tunga pa je — pravi Hafner — cilj vojne: uničiti sovražnika na kakršenkoli način. Totalni boj, ki zajema tako vojake kakor civiliste.

To je nova umetnost borbe majhnega upornika partizana proti velikemu nasprotniku z rednim vojskovanjem. V tem je Mao Ce Tung — „izu-

mitelj nove metode vojskovanja, ki je enako vredno in pomembno kot izum atomske bombe..."

Po teh navodilih je vodil revolucijo Tito: kot nacionalni odpor proti okupatorjem, v resnici pa za komunistični prevrat. Mi mu to, da se je za ta prevrat odločil med okupacijo, ko se narod ne more tako boriti proti njemu kot bi se v svobodi lahko in z uspehom, očitamo kot največji narodni zločin; s stališča komunizma pa je izbral pravo pot, kajti kaj mu mar narodno trpljenje, če je na dosegu zmaga internacionalnega proletariata... Za ta cilj je dovoljena vsaka prevara, vsak zločin, vsaka žrtev, ki so potrebne — najbolj pa je seveda, če so iz vrst reakcionarjev.

Tako sta si stala takoj po 21. juniju 1941, ko se je za KP začela revolucionarna situacija, nasproti dva koncepta odpora: pasivni, ki brani narod in ga ščiti z vsemi po mednarodno vojnopravnih haaških konvencijah dovoljenih sredstvih, in drugi, kjer par dirigentov išče za revolucijo množico — podobno kot pravi naslov Pirandelijske komedije „Šest oseb išče avtorja“.

Takoj je prvi del ohranil po haaških konvencijah upravno uradništvo na svojem mestu, žandarmerijo itd., se pripravljala podzemsko za dan, ki ga bo javila njegova pravna vlada, s kraljem na čelu na zahodu; in drugi, ki je moral dobiti zaslonbo v množicah, sicer je zapisan poginu, in se je navezal na vzhod.

OF je iskala množico s silo, s terorjem, s totalnim uničenjem nasprotnika med civilnimi ljudmi, z žrtvami, ki jih je delala sama, z izzivanjem okupatorja, da ga je zapeljeval v čim brutalnejše postopanje z narodom, v položaj, da bi bil za narod — čim slabši. Da, izsiljeval je reakcijo med narodom samim, da bi laže nastopil proti nasprotnikom socialnega reda in izzval je spontano samoobrambo — Vaške straže.

Če je bila komunistična revolucija dirigirana od zgoraj, so nastale vaške straže iz ljudstva, od spodaj, in to proti volji okupatorja. Ta se jih je šele pozneje poslužil, ko so mu zrastle čez glavo in mu postale nevarnejše od OF, kajti premagale so gverilce do take mere, da so sami izjavljali, da bodo s treskom zgrmeli v prepad.

In vaškim stražam so se pridružili četniki, ki so bili poslani od zveze vseh predstavnikov demokratskih slovenskih strank na teren, da kot vojska ministra generala Mihajloviča, predstavnika vlade, ki jo podpirajo zahodni zavezniki, brani narod in ga pripravlja za osvoboditev.

Jeseni 1943 je bil pri nas položaj tak, da je bilo partizanstvo uničeno in vpeljan mir in bi tako ostalo, da ni prišel zlom Italije in odločba zahodnih zaveznikov, imenoma generala Aleksandra, poveljnika vzhodne fronte v Evropi, da italijanski poraženec preda orožje — partizanski vojski.

Ta predaja italijanskega orožja je v Sloveniji in po vsej Jugoslaviji dala premoč komunistični revolucijski vojski, popolni idejni nasprotnici Amerike in Anglije in zahodnoevropske kulture sploh.

Zahod je odločil svojim privržencem, borcem za ohranitev njihovega vpliva na tem koščku sveta, borcem za krščansko kulturo in zaščito ljudstva pred nasilji vseh vrst s strani okupatorjev in komunistov, za plačilo — uničenje.

Dragi borci!

Preden preidem k dnevu ustanovitve domobranstva, ki je sledil temu usodnemu zlomu in prelomu, naj dam tem našim prvim odpornikom proti samosilju, nasilju, umorom in zatorom naših življenj in imetja, ki so ga povzročali pripadniki sovjetske agresivnosti, čast in slavo. Iz zvestobe do naroda so ščitili domače vasi in branili življenja, pa tudi iz zvestobe Bogu in krščanski tradiciji, pa ne malo tudi iz zvestobe svoji postavni vladi, ki je bila zanje v vrstah zahodnih zaveznikov. Za te zaveznike so padli stražarji na Turjaku in Bogenspergu, v Kočevju in Grahovem... obsojeni po moskovskih sodiščih in brez sodb vrženi v kočevske prepade in kraške Jelendole... Slava jim!

— — —

V tak položaj spremenjenega razmerja zahoda do našega odpora proti komunistom, ko ni bilo važno za Churchilla kdo je zaveznik njegovega duha, ampak kdo pobije več Hunov, in mu je bilo — ciniku — vseeno, če bodo po vojni v Jugoslaviji komunisti, ker on ne bo živel v Jugoslaviji; v tak položaj, ki je Roosevelt naivno verjel, da bo spreobrnil azijskega tirana Stalina v ameriškoevropskega demokratskega prijatelja Jožeta ter je zato šel v Teheran z namenom, da bo nasprotoval Churchillovemu „kolonializmu“, pa podprl Stalinove zahteve; v tak položaj pade torej ustanovitveni dan slovenskega domobranstva pred 25 leti. Tisti vaški stražarji, ki so se rešili, niso izgubili borbene volje, pripravljenosti in predanosti ideji odpora proti komunistom, katerih delo se je pokazalo v vsej brutalni in kruti iznakaženosti ravno pri sodbah v Kočevju, likvidiranju grčarskih častnikov, turjaških vojakov in jelendolskih žrtev.

Ukaz domovine je velel, da odpor proti internacionalnemu komunizmu ne sme prenehati; zlasti še sedaj, ko jim je bilo dovoljeno, da gredo v boj s svojo slovensko zastavo, da se bodo branili samo proti komunizmu in samo v mejah etnografske Slovenije kot policijske čete, ki skrbе v okupirani deželi za red in mir. Vse to in samo to, kar dovoljujejo haaške konvencije za okupirance, kar so tržaške varnostne straže še posebej podčrtale v naslovu. Bila je legalna obramba prebivalstva Slovenije pred načelnim uničevanjem notranjega sovražnika in pred totalnim gverilskim vojskovanjem.

Odslej ni bilo nobene partizanske zmage več, bili so samo zmagoslavni pohodi slovenskega domobranstva, ki je očiščevalo deželo komunističnih zasedb in vračalo tisočem pregnanim družin domove. Vsi ti meseci so bili zapisani v analih domobranstva kot zmagoviti pohodi. Bili so res pod kontrolo nemških svetovavcev, toda na vseh ključnih položajih od najvišjih doli, so bili postavljeni ljudje, ki so prišli iz slovenskih lesi in četništva z namenom, da s pomočjo edinega načina pod okupacijo pridejo do orožja

in organizirane vojske. Ta pa bodi ob dnevu, ki ga bodo javili zahodni nasprotniki nacizma, pripravljeni za pomoč kot njihova predstraža v Sloveniji... in obenem za obrambo pred diktaturo komunizma, ki je z OF na vidiku. To so partizani razglasili kot „hlapčevanje nacizmu“, kar pa je povsem odgovarjalo komunističnemu dejanju ob začetku vojne. Takrat so se slovenski komunisti hoteli poslužiti jugoslovanske vojske s tem, da so vstopili vanjo kot prostovoljci z namenom, da dobe orožje in se potem v uniformi slovenske armade bore od znotraj proti jugoslovanski vojski. Primer analogen, samo s to razliko, da so komunisti hoteli uničiti vojaško organizacijo lastne domovine in prispevati k njenemu porazu; domobranstvo pa bi hotelo nastopiti proti tujemu okupatorju za svobodo lastne domovine. To je bil cilj vsega podtalnega delovanja legij in četnikov, ki se je hotelo izpeljati še pred tretjim majem z napadom na Kazino, pa se je zadnji hip preprečil udar. Kolaboracija domobranstva z okupatorjem je bila nujna, ker le tako je bilo mogoče priti do orožja za samoobrambo in poznejšo učinkovito pomoč zapadnim zaveznikom. Toda nič manjši kolaboratorji so bili partizani. Kolaborirali so uradno z Nemci še do junija 1941. In prvi proglas partizanskega statuta je bil namenjen nemškimi in laškimi vojakom za sodelovanje in pri njih po načinu mednarodnih brigad. Prav v času, ko so šli četniki proti Jadranu nasproti angleško-amerikanski vojski, ki naj bi se tam izkrčala, pa so prišli samo do Grčaric, prav tedaj je Tito poslal svojega generala Velebita v Zagreb k nemškemu generalu prosit za skupni oboroženi nastop proti tem istim Amerikancem, da jim zatro uspeh. To je ugotovljeno in še ni bilo nikdar preklicano. Če bi Angleži in Amerikanci napravili izpad na Balkan, kot je hotel Churchill še leta 1945, bi bil položaj popolnoma nasproten poznejšemu, kajti zavezniki bi se naslonili na četnike in bi imeli za nasprotnika Tita. Tudi pri tem odklonu balkanske ofenzive so imeli prste vmes slovenski sopotniki OF, kajti — imam izpis iz pisma Luisa Adamiča, amerikanskega pisatelja, ki je prosil Roosevelta pomladi leta 1944, naj ne dela invazije na Balkan v velikem obsegu, temveč naj namesto tega pomaga Titovim partizanom z vojnim materialom ter pomaga na ta način Jugoslaviji k samoosvobojevanju. Sugeriral mu je, da tako mislijo tudi bivši vojaški strokovnjaki v sredozemskem britanskem odboru. Roosevelt se mi je zahvalil za pismo in mu zagotovil, da bo storil vse, kar bo mogel, da pomaga partizanom v Jugoslaviji.

Tito se je torej zvezal z Nemci proti Rooseveltu ravno tedaj, ko je Roosevelt obljubil Adamiču vso pomoč za Tita. S kom je torej Tito kolaboriral? In nedotakljivo ozemlje v Beli Krajini, kamor niso smeli domobranci? In pogodba med Nemci in partizani, o kateri ne poroča samo sodnik Bitežnik, ampak tudi naš Kocelj, ki je pogajanje poslušal in hotel sporočilo s tveganjem svoje glave prenesti skozi fronto v Rim. Partizanski pisec razvoja Prešernove brigade od Triglava do Jadrana piše, da so partizani resnično sodelovali z Nemci in tega tudi ne taje. To je bilo kolaborantstvo z Nemci od strani partizanov, ki očitajo kolaboracijo domobrancem. In na teh očitkih temelje vse njihove psovke „izdajalstva“, „hlapčevstva“ itd.

Danes izginja to ime tudi pri zgodovinopiscih partizanskega gibanja, ker že spoznavajo, da domobranstvo ni bila „kvizlinška nemška vojska“, ampak tedanja oblika **slovenskega protirevolucionarnega odpora proti revoluciji sovjetskega bloka**. Ne more ga umeti tisti, ki ga ni doživel v Sloveniji, kajti to je bila v danih razmerah edino mogoča oblika takega odpora, če se protikomunisti niso hoteli sami podati komunističnemu iztrebljenju, kakršnega so predpisovali ukazi Kominterne, komunistični učbeniki in celo spiski, ki so zahtevali poboje tisočih...

Domobranstvo je ubranilo pokolja Ljubljano že jeseni 1943, in je branilo Slovenijo v vsem obsegu od štajerskega, Gorenjskega, Primorskega do Jadrana.

Toda domobranci je pokopala odločba Roosevelta proti invaziji na jugoslovansko obalo, in Churchillova vzpostavitev šubašica.

Domobranstvo je bilo načelno do skrajnosti protikomunistično, bodisi iz religioznih bodisi patriotičnih pobud, toda preveč enostransko in premalo politično iz kakršnihkoli razlogov tako razmer doma kakor v tujini, s katero ni bilo pravega stika. In če je do takega stika prišlo, ni bil dobrodošel ali ni našel odprtih ušes spričo tedanjega zaupanja v končni sporazum zahodno evropske in nemške vojske proti sovjetskemu komunizmu kot bodočemu najnevarnejšemu sovražniku Evrope. Čim bolj se je organiziral ta zadnji skupni protikomunistični odpor v Evropi, katerega jedro naj bi bilo domobranstvo, toliko bolj se je izgubljal politični vidik. Ni bilo pregleda v pravo stanje zahodnih zaveznikov, ki v sovjetihi še niso gledali nasprotnika, ampak še vedno zaveznika, dasi so se kazala med njimi že velika nesporazumljenja. Ta so vodila v prelom šele leta 1946. Tragika slovenskega domobranstva je bila ta, da smo bili prvi, ki smo uvideli namen komunistične agresivnosti v Srednjo Evropo in se ji postavili v odpor, dočim Evropa sam še ni videla nevarnosti, ki ji preti. Za nas je čas že dozorel, zanjo še ne...

Zato nismo dobili pomoči od tam, od kočer bi jo v njihovem interesu morali dobiti: nasprotno, smatrali so nas za nasprotnike tisti, katerim smo bili in hoteli biti zavezniki. Bili smo v položaju kot pozneje še marsikdo.

Bili so v domobranstvu in izven njega, ki so uvideli usodo, ki domobranstvu grozi kljub zmagi, kajti njegova usoda ne zavisi od Slovenije, ampak od sil na jugu in še bolj od mednarodne politične konstelacije, ki bo odločilna.

Zato je stopila na delo sila, ki bi rada obrnila domobranstvo v smer političnega realizma: vključenja v to konstelacijo, ki je bila vedno tesneje povezana s Titovo vzpostavitvijo, ter ga približala toku, ki bo očitno zmagal. Obnovila se je povezava vseh političnih demokratskih strank. Te so z izjavo 29. okt. 1944 ustanovile **NARODNI ODBOR ZA SLOVENIJO** na podlagi čez 222 podpisov predstavnikov javnega življenja, tedaj še v rodemlju in konspirativno. Ta je pripravljaj prehod domobranstva v resnično slovensko vojsko, rešeno nemškega okvira, ter ga s 3. majem po-

skušalo prikazati svetu, predvsem zahodnim zaveznikom, da smo vredni, da nas smatrajo za zaveznike. Toda poraz kralja z imenovanjem namestnikov po Titovi volji pa usodna konferenca v Jalti in zadnja izjalovitev izkrcanja v Dalmaciji pomladi 1945, so vojaško zmagovito domobranstvo zgati v politični poraz... Bili smo v **formi** najdeni kot nasprotniki tistih, katerim smo bili v stvari zavezniki že od vsega početka.

Konec vemo. Vetrinje. Bili smo žrtve pogodbe med zavezniki, ki so v čudnem idejnem konkubinatu vodili drugo svetovno vojno. Slovenska vojska je postala žrtev Jalte in Titovega maščevanja. Dvanajsttisoč novih žrtev je terjala Titova odločitev, ki jo je povedal z balkona ljubljanske univerze, da tisti begunci, ki se bodo vrnil, ne bodo dolgo gledali čistega sonca... Nanj pade krivda za „premišljeni genocid“ slovenske vojske... Zgodilo se je z nami kot pozneje z Ogrsko... kot se godi danes na Češkem: vzdigneš upor in ni podpore od zunaj, od koder jo pričakuješ, pač pa pridejo sovjetski tanki... Tudi če bi slovenska vojska vztrajala v odporu, bi ne prišla pomoč od zunaj, pač pa tanki rdeče armade z juga, katere je Tito že vnaprej prerokoval. Ti so tudi Titu osvobodili Beograd in mu dali oblast, kar je Tito priznal gen. Toljubihinu, kateremu se je jokaje zahvaljeval za Beograd in ta za svoj najsrečnejši dan... Slovensko domobranstvo, ki je bilo zmagovito, je podleglo silam od zunaj. Vključeni smo bili v svetovno dogajanje, ki nas je zavrlo... To je tragika zmagoslavne vojske, te predstraže dogodkov, ki jih svet ni razumel, dokler ni prišel z njimi v stik šele par let pozneje. Slovenci smo videli jasno cilj OF in se mu postavili po robu, kakor smo se pač mogli v tistih dneh...

Prav tedaj so padali naši fantje v grobove, ko je Kardelj, voditelj komunistične revolucije v Sloveniji, izrazil svojemu predstavniku željo, naj „Slovenija postane del Sovjetske Zveze in sicer kot tak, ki naj ne odloča sam o svojih zadevah“... se pravi: naj bo v vsem poslušna Stalinovi proti zahodni politiki in zločinski metodi...

Ko se je pred 25 leti ustanovilo slovensko domobranstvo, je videlo jasno ta cilj in stopilo v oboroženo protirevolucijo proti njemu.

Danes vidi ta globalni cilj kom. partij vez svet in vodi borbo proti njemu. Drži: domobranstvo je bilo najmočnejši izraz naše protirevolucije. Izraz slovenstva, ki je rastlo iz krščanske tradicije in demokracije.

Njega poraz je vrglo domovino v diktaturo in borbeno brezboštvo. Domobranstvo je bila borbena oblika odpora proti temu. Bilo je slovensko v duši, domoljubno v dejanju in religiozno v življenju, umiranju in smrti.

In veliko v herojstvu.

V tragičnem herojstvu, ki ga razumevamo šele desetletja za njim in dobiva že mistični pomen...

Dragi borci!

Še ena misel se mi poraja: mnogokrat sem čul dva ugovora proti postopnja domobrancev. 1) zakaj se niso Slovenci **odrekli odpora** kakor Čehi, ki so mirno čakali konca in se pobotali s sovjeti še med vojno, in 2) zakaj

niso šli v goščo kot francoski katoličani, zaradi česar se komunisti po vojni niso uveljavili kot vodilna plast, pač pa so se katoličani?—

Na to zadnje odgovorim: Francoski komunisti so dobili ukaz iz Moskve, naj ne zahtevajo v partizanstvu vodilnih mest, ker za to še ni čas (imam citat); in o Češki smo videli: čeprav so se lagodno vzdržali odpora med vojno in imeli z Benešem in Moskvo demokratično pogodbo, so l. 1948 prišli po puču na oblast komunisti; in letos so s tanki pogazili njihovo **komunistično prilagodljivost zapadu**. Se pravi: če se upreš ali pogodiš s komunisti, rezultat je isti: oblast komunizma po borbi ali demokratičnosti. Toda — **borba je herojski odpor**, udati se pa brez odpora, je znak dokaj materialistične prilagodljivosti. Slovensko domobranstvo je padlo herojsko v boju.

Herojstvo rodi mit. Naše domobranstvo bo mit bodočnosti, ki bo — rešena nevarnosti političnih pritiskov in rdečih tankov — zaživela **svobodno slovensko življenje**. Tedaj bo domobranstvo dobilo svoje **pravo mesto** v zgodovini kot **branilec slovenskih duhovnih vrednot v najtežjem času treh okupacij** (nacistov, fašistov in komunistov). Branilo jih je s svetniško predanostjo stvari, brezmejnim junaštvom in z mučeniškim smrtnim herojstvom. Petindvajset let nesmrtnosti jim je izbrisalo pečat izdajstva naroda in jim vtisnilo znamenje herojskega protirevolucijskega odpora. To so v resnici bili in v tem so prednjačili Grčiji, Koreji, Vietnamu in Kubi za — **četrt stoletja**. In za četrt stoletja tudi njih — **tragična smrt**. In ta smrt je častna in je sveta. „Slovenska vojska ni zaslužila takega konca“, je človeško mnenje nas, ki smo ostali za njimi živi, ko je nam bila usojena ista usoda kot njim. Ostali smo zato, da dajemo pričevanje o njihovem junaštvu, njihovi borbi in smrti in novemu rodu posredujemo vednost o teh, ki so se borili za te ideale, ki naj bodo tudi naši, pripravljeni bi bili žrtvovati zanje tudi kri. In so jo. Bog pa bo sodil po božje. Zgodovina pa po resnici.

Slava jim!

KAJ JE LAJNA?

Komisija, ki sestavlja v Ljubljani slovenski pravopis, je dobila od nekega Ljubljanačana definicijo za lajno, ki se glasi: Lajna je glasbena omarica, ki na ročni pogon izvaja vedno isto melodijo. Z lajno so si v starih časih služili kruh berači, v novejših časih pa komunistični partijski funkcionarji, ki naprej in naprej gonijo staro lajno o pridobitvah revolucije in o oblasti delovnega ljudstva, dočim mora to delovno ljudstvo hoditi iskat dela in zaslužka „s trebuhom za kruhom“ v kapitalistično tujino.

Ob petdesetletnici: General Rudolf Maister

Način prikazovanja ameriške zgodovine je tak, da danes z neizmerno lahkoto otrokom v ljudski šoli ali dijakom v srednji šoli razložimo pomen in vlogo generala Maistra ob koncu prve svetovne vojne, ko je osvobodil Maribor in za Slovenijo rešil štajersko. Njegova pojava je za vso učečo se mladino prijemljiva in predstavlja eno izmed najbolj enostavnih točk na splošno zelo zamotane slovenske zgodovine. Zamotane za rodove, nastale v zdomstvu.

Kadarkoli govorim o Maistru, se vedno nehote spomnim čudovitih profesorjev, ki smo jih imeli v škofovih zavodih, ki so tudi sami ob pripovedovanju Maistrovega dela, bodisi pri zgodovini bodisi pri slovenščini, zažareli bolj kot običajno. Maister nam je vsem ležal pri srcu, čutili smo ga in nam je bil junak. Takrat in zdaj in bo.

Prihajal je med svoje borce in druge bojevnike prve svetovne vojne ob vsakokratnem avgustovskem romanju na Brezje, kamor jih je skliceval kurat Bonač. Takrat sem tudi Maistra prvič in zadnjič videl, od blizu, kar je bilo za mladega fantiča zelo pomembno. Jasno je, da tedaj nisem razumel ozadij bojevniške organizacije. In če so doslej povedane navedbe živih prič točne, je tudi tista bojevniška organizacija šla preko svojega okvirja in menda celo izven strogo slovenskega, ker se je dala vpreči v voz koristi neslovensko čutečih faktorjev.

Danes imamo bivše borce na vseh straneh Slovenije, iz vseh mogočih formacij med vojno. Počasi, počasi se utapljamo v slovenskem svetu, kjer nas prerašča mladina številčno in položajniško, da tako rečem; mladina, ki se pogosto ali pa skoraj nikoli ne more vživeti v našo nekdanjost. Tako mladina v zdomstvu kakor verjetno mladina doma.

Od generala Maistra naprej smo Slovenci imeli več generalov. In vsi so bistveno posegli v razvoj slovenske nedavnosti. Vsi v najboljši veri: služiti narodu. Vsi v duhu Maistrove predanosti vojski, narodu.

Odkar smo vstopili v slovensko skupnost, vedno slišimo, da slovenski narod čaka na ponoven prihod kralja Matjaža. Mislim, da je pripadnost dvema vojskama med vojno — narodni in komunistični, za dokaj let zarezala globoko mejo med dvema taboroma. In mislim, da morda ne bi bilo napačno, ako bi začeli verjeti v prihod nekega novega generala, ki bo v danem trenutku sposoben povezati vse Slovence v Slovenski narodni vojski, da bo res končno postala, kar njena oznaka pomeni in pove.

V pojavu takega generala moramo verjeti, ker bo le tako mogoče na ruševinah preteklosti, razbolelosti, na grmadah jeze in maščevalnosti zgraditi novo Slovenijo. V tej pa mora biti vloga vojske tako pomembna kakor drugih činilcev. Pomembna pa bo, če se bomo znali vrniti na osnove Maistrovega nastopa v slovenski zgodovini. Ta pa je bil: braniti slovensko zemljo in napraviti red.

Pavle Rant

SLOVENSKA NARODNA VOJSKA

Letos se slovenski politični jubileji usovršujejo v spomin na važne dogodke v preteklih borbah. Vzporedno z borbo za slovensko samostojno državo pa je treba na prvo mesto postaviti misel na dosedanje nastope samostojne slovenske narodne vojske. Imeli smo jo že ob nastanku prve slovenske države in je bila navzoča tja do upora Ljudevita Posavskega leta 915, kjer so Slovenci še sodelovali kot enakopravni zavezniki. Najžlahtnejši je v našem stoletju nastop slovenske narodne vojske leta 1918 pod vodstvom generala Maistra pri osvoboditvi Maribora in takoj zatem pri nastopu prvih slovenskih oboroženih oddelkov v borbi za slovenski del Koroške. Med drugo svetovno vojno smo bili spet sami pri obrambi in s tem v skladu so po vaških stražah vzrastli prvi oddelki oborožene narodne vojske v obliki domobranstva. Katastrofa komunistične revolucije nam je morala pomagati, da smo si zgradili vojsko kot narodni nosilec slovenske suverenosti v tedaj edini možni obliki.

Glas Slov. kulturne Akcije (10. IX. 68)

Karel Mauser

Živeti iz ideje

Poročilo predsednika na občnem zboru Zveze društev slovenskih protikomunističnih borcev dne 31. avgusta 1968 v Clevelandu.

Poročilo predsednika bi vedno moralo biti srčika občnih zborov. Vem to in rad bi vam ustregel, toda zadovoljite se s temi mislimi, ki sem jih nizal iz dneva v dan skozi to leto.

Prvo veselo dejstvo, ki me je vedno dvigalo in me boдрilo tudi v tem letu, je: Vsi, ki smo stali skupaj v hudem, še vedno stojimo. Vem, da nimam za to nobene zasluge, zato sem bil osebno toliko bolj ponosen na vsakega izmed vas. Saj človeku včasih težko dene, ko sliši izza ograje mnoge surove besede, toda vedno mislim, da je lahko biti član neke organizacije v lepem. Sila v nas se dejansko pokaže, če vztrajamo tudi v hudem. Življenje je lepo zato, ker ga živimo od trenutka do trenutka, ker nam vsak trenutek odpre nov pogled, novo obzorje, ker nam odkriva ljudi in značaje. Privlačnost življenja je v tem, da ne živimo celega naenkrat, temveč ga dopolnjujemo iz trenutka v trenutek.

Živeti iz ideje

Vsako leto ponavljam, da mora v nas življenje rasti in cveteti iz ideje, ne iz nekega oportunizma ali slepe zagrizenosti, da bi to ali ono dosegli.

Človek mora imeti trden in svet občutek, da je na svetu zato, da dovrši v zgodovini in v božjem načrtu tisti svoj del, ki najbrž v zgodovini ne bo nikoli posebej omenjen, toda mora biti prepričan, da brez tega dela zgodovina ne bo taka kakor bi morala biti. To prepričanje mora biti v nas živo, vedno pričujoče. Jaz in ti, mi vsi kot posamezniki, imamo svojo nalogo, morda majhno, toda naša je, samo nam naložena in pred zgodovino bomo dolžniki, če je ne bomo opravili.

Dokler je organizacija celota, kjer se člani drug drugega dopolnjujejo, dotlej je organizacija ne samo trdna, temveč je tudi ideja, ki organizacijo vodi, svetla in jasna. Zavoljo tega bi rad na današnjem obnem zboru pribil tole dejstvo: Če nekdo v slovenski skupnosti želi nekaj predstavljati, je dolžan v svoji vesti vskladiti tisto, kar javno brani in zagovarja s tistim, kar med štirimi stenami govori samo za nekatere. Vse preveč je namreč lepega govorjenja pred javnostjo, ki pa je dejansko strašno daleč od ciljev, ki so izraženi v zaključenih krogih. Resnica je močna, iskrena in polna samo tedaj, če jo izpričujemo med štirimi stenami in pred javnostjo z istim načinom, z isto močjo in z isto voljo.

Bog-človek je pred Pilatom rekel besede, ki bi morale biti tudi naše: Prišel sem na svet, da spričam resnico. Vsi smo ali vsaj morali bi biti na tem svetu, da spričujemo resnico. Kdor jo namenoma krivi, zavija, tlači, kdor jo hoče oblikovati po svoje, ta zgublja pravi in sveti namen svoje poti na tej zemlji. Osvobaja samo resnica in brez nje resnično svobodni nikoli ne bomo. Zaman je vsako tako ali tako pehanje, če v nas ne bo poguma govoriti, predstavljati in braniti resnico v vsem obsegu. Zaman je vsako poskušanje sožitja, če se ne moremo zediniti pri resnici, če ji hočemo nadeti masko, ki je nam všeč.

Dialog o svobodi

Marsikdaj sem že govoril, tudi na tem mestu, in tudi zapisal, kaj pomenja dialog, ki je čezdalje bolj rabljena beseda. Imamo že dialoge z ateisti, s komunisti, dialoge z vsemi mogočimi strujami in gibanji. **Najvažnejši dialog, najbolj bistven pa je dialog o svobodi.** Kako ga pojmujejo komunisti, smo imeli priliko videti v teh dneh ob dogajanjih na Češkem. Dialogi, kjer sta nasprotnika tako diametralna kakor sta komunist in svobodnjak, postajajo samo slepitev in zavajanje s trde ceste. Svoboda, kakor si jo predstavljamo svobodnjaki, je vodnjak vedno poln čiste in sveže vode, ki jo vsak zajema ali s periščem ali z vedrom. Svoboda v rdečem žargonu pa je samo blestenja hladne vode nekje globoko spodaj. S periščem je ne moreš zajeti, pregloboko je, vedro, s katerim bi mogel do nje, pa je v rokah privilegirane gospode, partije in njenih ustanov. Ti jo zajemajo in dele po svoji uvidevnosti. Če gledamo dialog s komunisti v tej luči, je znamenje naše duhovne dekadence, če poskušamo in poskušamo, čeprav vidimo, da komunisti svobode nimajo za duhovne vrednote, ki vsakomur pritiče. Svoboda zanje pomenja nekaj drugega kot nam, je nekaj, kar deli samo

režim, toliko, kakor režim hoče. Svoboda v komunističnih državah je na prodaj samo v državni trgovini in samo na recept.

Vprašanje dialogov s komunisti in poskus Cerkve, da bi pod komunističnimi režimi rešila za katoličane, kar se rešiti da, je postavila v politično emigracijo zelo boleč problem, ki se marsikdaj napačno tolmači, pretirava v eno ali drugo skrajnost in se mi zdi prav, da ga tu omenim. Gre za slovensko cerkveno predstavništvo v domovini, škofo in duhovnike.

Prvo, kar bi rad zelo jasno in trdno poudaril. **Duhovništvo**, z vrhom v škofovski časti, je prav tako sveto in veliko tu in doma. Kdor med nami gleda, da so v duhovniški moči doma šibkejši, dela krivico vsakemu duhovniku v domovini. Kdor misli, da je verski list „Družina,“ ki izhaja doma, manj vreden po verski vsebini kakor naši verski listi v svobodnem svetu, je krivičen. Zavedati pa se moramo, da Cerkev doma ni svobodna in da se zgodi, da njeni predstavniki včasih dajejo izjave, ki se dotikajo politične plati človekovega življenja in so izjave take, da jih mi kot svobodnjaki ne moremo ne potrditi in ne priznati. Gotovo je tu vprašanje poguma in močne volje, želim pa na tem mestu odločno povedati, da nas to nikdar ne sme prijeljati do pretiravanj. Moralni pritisk, slabi živci, strah za druge in zase so gotovo opravičila, ki jih moramo upoštevati.

Dejstvo pa je tudi in tudi tega želim poudariti, da imamo kot svobodnjaki vso pravico in dolžnost, da na pošten in spoštljiv način zavrremo vse tiste izjave, ki so v opreki z našim svobodnim političnim gledanjem. Kdor pretirava v eno smer, je krivičen, kdor pa v drugo in trdi, da moramo k vsemu samo kimati, dela prav tako krivico. Treba je skrbno ločiti versko, duhovno in svetno in pri zadnjem imamo kot katoliški laiki in kot protikomunisti vso pravico povedati svoje mišljenje in ponoviti načela, ki so nas v emigracijo pripeljala. Te pravice nam ne more nihče vzeti. Nihče nas ne more postaviti za mutaste pse. Živimo v emigraciji, da smo lahko za usta tudi tistim doma, ki jih ne smejo odpreti, kakor bi jih morda radi. Mnogo krivih sodb je že padlo ob tem problemu in reči moram, da jih je bilo mnogo name osebno. Zato se mi zdi prav, da javno odgovorim posebno tistim, ki imajo dva obraza in ga menjajo po potrebi.

Krščanska ljubezen nam narekuje, da gledamo vse skozi okno večnosti. Toda krščanska ljubezen obsega tudi krščansko pravičnost, ki nam narekuje, da ločimo dobro od hudega in da za dobrim stojimo z vso trdnostjo, ne z zaprtimi očmi.

Ali je naša organizacije še potrebna?

Zelo sem bil vesel, da je bilo skozi vse leto zaupanje v Zvezin odbor veliko. Dejansko nismo ničesar storili, da bi na kakršenkoli način vezali roke krajevnim odborom pri sklepih in odločitvah. Pri tem pa bi rad omenil eno. Med posamezniki se pojavlja mnenje, da so društva slov. protikomunističnih borcev dejansko opravila svoj posel in, ker ni dotoka

od mladih, že tu rojenih, bi se lahko razšla. Mladi ne morejo tako razumeti časa, v katerem smo mi živeli, ideja, ki je nas poganjala, se v nje nikoli ne bo tako zarasla.

Dve stvari sta, ki bi jih ob tem mnenju rad povedal.

Prvič: čas se je premaknil in vsi smo se postarali. To je dejstvo, ki ga ni mogoče spodbiti. S tega stališča gledano, je imela organizacija takoj spočetka preozko bazo in preveč v določen čas postavljeno. Danes je čas okrog nas mnogo širši, mi pa smo ozki kakor smo bili pred desetimi leti. Za vsakim članom, ki odide v večnost, ostane praznina. Nikogar ni, ki bi jo zapolnil. Ozkost se je kazala zlasti v tem, da so kar naprej mnogi ponavljali: Ta nima pravice govoriti, ni bil domobranec, ni bil četnik, ni bil vaški stražar. Visoki Taborski funkcionar je pred štirinajstimi dnevi to ozkost izrazil na moj račun. Siromak menda ne ve, da je to mrtvaška himna tudi za njih organizacijo. Več kot jasno je, da mladine nismo mogli dobiti. Kako neki s tako ozkostjo in s tako ograženostjo?

Drugič: Če je kdaj organizacija z jasnim in načelnim protikomunističnim idejnim programom potrebna, je zdaj. Zdaj, v tem času, ko se komunistična ideologija kolje in cepi, ko se kažejo tolikšne razpoke, da lahko vanje bolje pogledamo kakor smo nekoč. Organizacijo je treba ohraniti, toda njeno ozkost je treba odstraniti.

Danes so pred nami tiste kali, ki komunizem rušijo, takorekoč na dlani. Mar naj zdaj, v tem velikem času pustimo, kar smo leta vršili, češ, opravili smo svoj posel? Ne vem, zakaj smo Slovenci tako strašno privezani na tisto pot, ki smo jo že uhodili. Življenje, ki je pred nami, ki je pred našo organizacijo, je možno zamisliti samo v širini. Če tega ne bomo doumeli, se v emigraciji že čez deset let ne bo nič ohranilo. Vse organizacije bodo le še zbirališča starih ljudi, ki bodo prihajali na razgovore, ne zavoljo tega, da bi kaj novega ustvarili temveč, da bi obujali spomine. Dragi moji, to je dejstvo, pred katerim ni vredno zakrivati oči. Življenje nam to kaže iz dneva v dan. Rešitev je v širini in v pogumu utreti novo pot. Že pred leti sem na tem mestu govoril, da bi razširili organizacijo in omenil ime Društvo slovenskih svobodnjakov. Ta pojem bi bil tako širok, da bi lahko zajel vse mlade, zakaj verjemite mi, čas je tukaj, ki nikoli ne more biti tako ozek kakor so ozki nekateri ljudje. Ozkost ubija vse naše organizacije, zakaj ozkost rodi zagrizenost in zaprtost in zagledanost v čas, ki je že zdavnaj minil. Dobro pripravljena predavanja, zgodovinski in zemljepisni pregledi, idejno jasni protikomunistični sestanki s široko debato, to bi morale biti srčike take široke organizacije. To bi dvigalo v nas zavest, kaj slovenski svobodnjak je v svetu, to edino bi moglo pritegniti tudi mladino, ki jo zavoljo ozkosti nismo dobili. Trkanje na čine, na osebna doživetja, trkanje na zasluge — vse to so stvari, ki mlade samo odbijajo. To je preteklost, ki jo moramo ceniti, toda sedanjost živimo. In za nas vse, za vso slovensko emigracijo je važna predvsem sedanjost. Če bo šla brez

haska mimo, bodočnosti ne bo. Je ne more biti. Organizacija, vsaka organizacija, mora biti ustvarjena za sedanost in za bodočnost, ne za preteklost, ne samo za obujanje spominov temveč zato, da ustvari nekaj novega, da razčlenjuje v sedanosti kaj je dobrega in kaj je slabega, da gleda, kje v bodočnosti bo njeno najboljše polje, kje bo lahko za slovenskega človeka največ naredila. Če ni tega spoznanja, če se vsak lovi samo v preteklosti, je zame znamenje, da za sedanost nimajo moči, da se je boje, da ji niso kos, da so se že v preteklosti izpeli in bi radi v njej obviseli, ker se jim zdi, da so le v njej bili na soncu.

Potrebna je organizirana skupnost

Podirati komunistično ideologijo more samo organizirana skupnost. Jasno, kjer je trudnost, kjer je misel, da je vse že narejeno, tam bo kmalu konec ne samo organiziranega dela temveč tudi osebnega. Brez skupnosti ni sile, ni zaleta, dviganja. Nazadnje, ljudje božji, zakaj živimo? Če sem na začetku rekel, da za resnico, misel ob koncu ponovim. Kdor je danes med nami v organizaciji ali slovenski skupnosti tak, da svoj delež dela prelaga na ramena drugega, v mojih očeh v slovenski skupnosti živi v amožno. Stara je ta beseda, pa drži.

Še marsikaj bi rad povedal s tega mesta, pa vem, da sem že pre-dolg. Prav je, da se iskreno zahvalim tajniku Zveze Jožetu Maleharju. Njegova mirnost in trezna sodba sta mi bili v veliko pomoč. Prav tako iskrena zahvala vsem odbornikom Zveze, vsem članom krajevnih odborov in vsem članom. Hvala vsem delegatom oziroma njih zastopnikom.

Najlepši poklic, najbolj idealen poklic na tem svetu je: stati za resnico. Morda je najtežji, včasih najbolj nevhvaležen, toda biti umazan in opljuvan za resnico, mora biti čast in ponos za vsakega, ki noče biti vrbova veja.

Stojmo za resnico, dragi moji! Stojmo trdno!

ALI STA MOGOČA LIBERALIZEM IN DEMOKRACIJA V KOMUNISTIČNI DRŽAVI?

Pravi liberalizem in resnična demokracija nista mogoča v komunistični državi. Liberalizem in demokracija slonita na svobodi. Komunizem in svoboda pa sta nezdružljiva. V demokraciji vlada načelo večine. Pri komunistih pa vlada načelo diktature partije nad vso ogromno večino prebivalstva. V demokraciji vladajo zakoni, v komunizmu vlada partija s silo. Zato je vsako upanje na liberalizacijo in demokratizacijo v komunistični državi popolnoma neosnovano in prazno.

V spomin Ignaciju Lavriču in Francu Malovrhu

Dne 19. maja 1968 je umrl v Ramos Mejía pri Buenos Airesu bivši moravški župan Ignacij Lavrič. Bil je tako povezan z našo protikomunistično borbo, da zasluži, da mu tudi v Vestniku posvetimo nekaj vrstic.

Rajni g. Lavrič je bil že doma izredno delavna in ugledna osebnost. Svojih bogatih naravnih talentov pa ni porabljal samo zase, za svojo lepo kmetijo, ampak jih je razdal tudi svojemu bližnjemu. Že zgodaj se je ves posvetil javnemu delu. Bil je delaven član in odbornik prosvetnih organizacij in Orla. Kmalu se je vrgel tudi na zadružno-gospodarsko in na politično področje. Leta 1937 je bil na listi Slovenske ljudske stranke izvoljen za župana v Moravčah. Pod njegovim vodstvom je občina močno napredovala; dobila je nove ceste in zlasti je lepo poskrbela za reveže. Lavrič je mnogo truda vložil v to, da je občina (na pobudo nadžupnika in prodekana Jerneja Hafnerja), kupila graščino v Češnjicah pri Moravčah, ki je postala zavetišče za stare in sirote. Pozneje je zasedel graščino nemški okupator, partizani pa so jo zažgali.

Nevarnost komunizma je spoznal že pred vojno in komunistično revolucijo. Zato je bil ves čas med revolucijo odločno na protikomunistični strani in je po vseh svojih močeh podpiral protikomunistične borce. Njegova starejša sinova Ignacij in Ciril sta bila med domobranci. Leta 1945 so ju Angleži izročili partizanom, ki so sina Ignacija pobili; Cirila pa so kot mladoletnega pozneje izpustili ter živi sedaj v domovini.

Ob pogrebu se je videlo, kako je bil g. Lavrič priljubljen. Kropit ga je prišlo in tudi pogreba se je udeležilo veliko število rojakov, protikomunističnih borcev in političnih somišljenikov. Pri pogrebni sv. maši je moravški rojak prelat Franc Novak lepo orisal lik rajnega vernega, zavednega in delavnega moravškega župana. Pri odprtem grobu pa se je od njega poslovil g. Franc Bergant, zvesti sodelavec rajnega župana.

Podpisani pa se želim s temi vrsticami oddolžiti rajnemu Lavriču, s katerim me je vezalo iskreno prijateljstvo in medsebojno zaupanje. Že doma mi je s svojim vzgledom in besedo kazal pot, po kateri naj hodi zavedni Slovenec. V tujini sva mnogo ur preživela skupaj in se razgovarjala o usodi slovenskega naroda, in še posebej naše moravške doline. Bog ga je poklical k sebi preje, predno je mogel videti uresničenje svojih želja. Toda sedaj ima priložnost, da izprosi od Boga blagoslova za uresničenje tistih načrtov.

V tej zvezi bi se rad spomnil tudi moravškega kaplana

gospoda Franca Malovrha,

ki je bil eden izmed stebrov slovenskega protikomunističnega odpora in so ga komunisti po padcu Turjaka v Kočevju obsodili na smrt in tudi umorili.

Rajni Malovrh je bil kaplan v Moravčah. Z županom Lavričem sta takoj postala velika prijatelja in tudi mi fantje smo ga imeli zelo radi.

Že tedaj — pred vojno — je ostro nastopal proti komunistom in zato jim je postal trn v peti. Kakor drugod, tako so se skušali komunisti vrniti tudi v Moravčah v katoliške organizacije. Malovrh jih je hitro spoznal in jim napovedal oster boj. Na proslavi materinskega dne leta 1941 je Malovrh javno in jasno napovedal težke čase, ki se približujejo naši domovini. Ko je začela komunistična revolucija, se je ves posvetil protikomunistični borbi, organiziral je Slovensko legijo, ustanavljal in med seboj povezoval skupaj z rajnim Tonetom Duhovnikom vaške straže, in neprestano hodil iz kraja v kraj. Dal je življenje na oltar domovine tako kot moravška rojaka Franc Roglič in Ivan Klopčič, ki sta bila skupaj z njim na Turjaki in pobita, in tako kot drug moravški rojak Fortunat Majdič, katerega je komunistični zločinec umoril v Rokodelskem domu v Ljubljani.

Slava spominu rajnega župana Lavriča, kaplana Malovrha in vseh protikomunističnih žrtev.

Jože Javoršek

Samo slovenski interesi so večni

(Nekaj misli iz pozdravnega nagovora, ki ga je imel g. Jože Štefanič na sestanku slovenskih protikomunističnih borcev dne 25. maja 1968 v Tortuguitas.

Letos, ko pripravljamo proslavo 25 letnice ustanovitve Slovenskega domobranstva, si vsi priključimo v spomin težo tistih strašnih dni, ko je komunistična nevarnost kot Damoklejev meč visela nad glavo našega naroda in smo s pesmijo „Kaj nam mar je smrt, da je le sovrag naš strt“ strumno stopili na branik našega poštenega slovenskega naroda in s solzami in krvjo prepojene domače grude, katero obdelujejo pridne roke, poštene in žuljave slovenske roke že več kot tisoč let.

V četi takratnih protikomunističnih bojnikov — legijonarjev si videl vseh vrst uniform, tako dele uniform fantovskega odseka, sokolov, vajakov jugoslovanske armade. Jaz sem nosil gasilsko bluzo in gasilsko čelado. Pogled na to četo mi je dal jasno sliko, da smo vsi takratni so-bojevniki nekoč pripadali različnim bivšim društvom, organizacijam z različnimi prepričanji in različnimi potrebami. Pa smo bili vsi trdno povezani med seboj z eno idejo in eno nalogo v en cilj. Dobro smo se zavedali, da je naša naloga razkrinkati satansko laž O. F. in uničiti nekaj Judežev Iškarijotov, ki so bili pripravljeni žrtvovati za največjega tirana vse človeške zgodovine, Stalina, ves pošten slovenski narod.

Vsi, ki smo se v takratnih babilonskih zmešnjavah znašli in zavedali resnične nevarnosti za naš narod, smo bili strnjeni v svojih protikomunističnih edinicah in bi kljub laškimi oviram pomedli s komunističnimi tolkami, če bi jih Lah ne podprl z orožjem in moštvom po 8. sept. 1943.

Po 8. septembru pa se je začela druga doba naše borbe. Iz protikomunističnih edinic je nastalo Slovensko domobranstvo, prva slovenska narodna vojska v naši 1400 let stari zgodovini.

Slovensko domobranstvo je bila vojska, ki je videla mnogo dalje kot zaslepljeni zavezniki, ki so komunistične roparske tolpe priznali kot svoje zaveznike v našo in svojo lastno nepopravljivo škodo.

Naša častna in junaška borba se je tragično končala. Nastala je nova doba križevega pota za naš narod. Tisti, ki smo ostali živi, smo bili postavljeni pred izbero: ali smrt ali v tujino. Tiste, ki smo se rešili v tujino, nas veže častna narodna dolžnost, da od zunaj pomagamo rušiti tiranijo, v kateri živi sedaj naš narod.

Vsi imamo črne spomine na Angleže in zlasti na Churchila, ki je z nami mešetaril po tistem svojem znanem izreku: „Samo britanski interesi so večni.“ Kdaj bomo Slovenci toliko dozoreli, da bomo z zavestjo rekli: „Samo slovenski interesi so večni“ in se bomo znali za slovenske cilje med seboj povezati in delati.

Zato toplo pozdravljam in odobravam — čeprav pozen pa ne prepozen — poziv g. Miloša Stareta, ki je dejal: „Prosim in rotim vas, bomo samo Slovenci.“ Prav tako pozdravljam poziv g. Maksa Loha: „Slovenski narod je samo eden, Slovenija je samo ena. Dveh Slovenij ni. Zato vsi na delo za Slovenijo!“

Pustimo vse drugo ob strani in združeno delajmo zaradi večnih slovenskih interesov!

Rudolf Smersu

Naš program – slovenska država!

V zadnjem času se je močno razgibalo politično življenje v domovini in pa tudi med slovenskimi demokratičnimi emigranti. Kdor zasleduje slovensko časopisje, ki izhaja v domovini in v zdomstvu, lahko opazi, da je vedno več člankov posvečenih slovenskim političnim vprašanjem. Doma so se naveličali neprestanega gospodarskega izkoriščanja po centralnih oblasteh, kratenja pravic slovenske republike, zapostavljanja slovenščine in iščejo rešitve iz teh razmer. Nekateri so upali, da bodo prinesle rešitev gospodarske reforme in samoupravljanje, pa so morali razočarani ugotoviti, da te “reforme” niso bile sposobne rešiti gospodarskih vprašanj, še manj pa kulturnih, jezikovnih in drugih narodnih vprašanj. Mnogi Slovenci, nekateri celo iz komunističnih vrst, so prišli do prepričanja, da je treba za nerešena slovenska vprašanja poiskati politične rešitve; vse druge rešitve bi bile samo navidezne, delne in začasne. Vedno bolj prevladuje na-

ziranje, da je za dosego gospodarske, kulturne in jezikovne samostojnosti potrebna tudi **politična samostojnost**. Tudi nekateri vidni komunisti so se — čeprav sramežljivo in v nejasni obliki — že tako izrazili.

Ta zahteva po manjši, večji ali popolni politični samostojnosti doma še ni izčiščena, nima konkretne oblike. Eni — tako imenovani minimalisti — bi bili zadovoljni z minimalnimi političnimi in gospodarskimi reformami, npr. z decentralizacijo in dekoncentracijo sedanjih osrednjih pristojnosti. K tem spada zlasti stara komunistična garda, ki se boji večjih političnih reform, ki bi utegnile zmanjšati moč enotne jugoslovanske komunistične stranke.

Drugi zahtevajo več, zahtevajo spremembo sedanje federativno urejene države v konfederacijo. Mnogi, ki to zahtevajo, niti dobro ne razločujejo teh državoslovnih pojmov. Mislijo, da bo dalo novo ime tudi novo vsebino in rešitev za gospodarske in politične razmere. Ne vedo pa, da iz federacije ni mogoče ustvariti konfederacije. Konfederacija je namreč pogodbeni zvezi dveh ali več suverenih držav. Jugoslavija je federativno urejena država, je torej ena država. S kom naj se torej pogodbeno poveže? Sama s seboj?! Konfederacija na južnoslovanskem prostoru bi bila mogoča samo, ako bi se pogodbeno zvezale suverene države, ki pa jih sedaj ni. Suvereni državi sta samo Jugoslavija in Bolgarija. Republike, iz katerih je sestavljena Jugoslavija, pa so federalne edinice brez suverenosti t. j. brez državne neodvisnosti in samostojnosti. Če bi torej hoteli spremeniti Jugoslavijo v konfederacijo, bi bilo najprej potrebno spremeniti posamezne republike v suverene države; te bi se pa potem — če bi to hotele — lahko pogodbeno med seboj povezale v zvezo držav ali konfederacijo, ki pa ni enotna država in se vsak čas lahko razide, kakor sta se nedavno (leta 1961) razšla Egipt in Sirija, ki sta leta 1958 ustanovila konfederacijo. Egipt pa je tudi še po izstopu Sirije iz konfederacije obdržal prejšnji naslov (Zedinjena arabska republika). Podobno je tudi Švica — po spremembi iz konfederacije v federacijo leta 1848 — obdržala naslov konfederacije.

V sedanjih razmerah doma konfederativna rešitev ni mogoča. Če bi komunistični oblastniki v Jugoslaviji spremenili ime federacije v konfederacijo, bi to ne bila nobena prava konfederacija, kakor tudi niso prave in pristne konfederacije, kakor pravilno ugotavlja Božo Fink v „Glasu Slovenske kulturne akcije“ (28. 8. 1968), nekatere konfederacije v Sovjetski zvezi. Konfederacijo ali zvezo držav lahko ustanovijo — kot smo že zgoraj rekli — samo suverene države.

Poleg omenjenih dveh skupin obstaja doma tudi tretja skupina, ki zahteva za slovensko ozemlje popolno politično samostojnosti t. j. suvereno državo, ki naj po načelu samoodločbe sama svobodno odloča o svojem političnem življenju. Koliko pristašev ima vsaka teh treh skupin, ni mogoče ugotoviti, ker ni svobode in torej ljudje svojega mnenja ne morejo izraziti. Kljub pomanjkanju svobode pa je vidna splošna težnja po političnih reformah.

Stanje v emigraciji

V slovenski emigraciji se o slovenski bodočnosti živahno razpravlja. Ni skoraj časopisa, ki se ne bi bavil s slovensko problematiko. Vendar se zdi, da pri tem razpravljanju dostikrat ni prave jasnosti glede splošnih političnih pojmov in premalo poznanja slovenske in svetovne politične zgodovine.

Poglejmo, kakšne politične težnje obstajajo v slovenski emigraciji.

Velika večina slovenskih političnih emigrantov (to je tistih, ki se še niso spremenili v gospodarske izseljence, ki jih usoda slovenske domovine več ne zanima) je mnenja, da je mogoče novo slovensko politično in drugačno življenje doma zgraditi samo po zrušenju sedanjega komunističnega režima in zato po svojih močeh in sposobnostih delajo na tem rušenju. Le redki so med nami tisti, ki zagovarjajo kolaboracijo v eni ali drugi obliki s sedanjimi oblastniki in sedanjimi komunističnimi in socialističnimi organizacijami in skušajo z delom ali nasveti reševati sedanji režim.

Samo rušenje režima doma pa seveda ni končni cilj, ampak samo sredstvo za ureditev novega in boljšega življenja, kot ga je pripravil Slovincem komunizem. Razumljivo je, da ne more biti popolne edinosti in enotnosti glede bodoče ureditve slovenskega življenja, vendar pa moremo reči, da slovenski emigranti v glavnih obrisih soglašamo v svojih političnih težnjah.

Lahko postavimo trditev, da velika večina slovenskih političnih emigrantov zahteva samostojno slovensko državo in glede te zahteve med emigranti ni bistvenih razlik. Razlike so glede postopka, kako priti do samostojne države. Nekatere politične skupine in nekateri pisci, ki o tem razpravljajo, ne smatrajo vprašanje postopka za važno in ga zato samo mimogrede omenjajo ali pa se o njem sploh ne izražajo. Pač pa se je z vprašanjem postopka podrobneje bavil Narodni odbor za Slovenijo v tako imenovani „Slovenski formuli“.

Razlike med zagovorniki slovenske samostojne države so tudi v tem, da nekateri vežejo zahtevo po slovenski državi z zahtevo po istočasni povezavi z južnoslovanskimi suverenimi državami ali pa po vključitvi v Združene evropske države, drugi pa so proti vsaki povezavi ali pa prepuščajo rešitev povezave oz. vključitve bodočemu razvoju.

Iz risanja slovenskega emigrantskega časopisa lahko sklepamo, da ni nihče več vnet za centralistično urejeno Jugoslavijo in le redki so tisti, ki mislijo, da bi bila federativna rešitev še primerna.

Kakor je zmotna tista misel naših rojakov doma, da je mogoče iz sedanje federacije neposredno preiti v konfederacijo, tako je zmotna tudi misel nekaterih med nami, da je konfederacija stopnja do samostojne slovenske države. Narobe je res, da je samo samostojna država lahko stopnja do konfederacije.

Pri združitvi več držav v zvezo držav ali konfederacijo ni mogoče

govoriti o pravno politični kontinuiteti. Če so že preje obstajale države, ki so se povezale, obstajajo še naprej tudi v zvezi držav. Če pa se je zveza ustanovila iz novih držav, ni ta zveza nobeno nadaljevanje prejšnje federativno urejene države.

Kakor doma tako tudi v emigraciji ni prave jasnosti, s kakšnimi nevarnostmi so združene državno pravne spremembe. Nekateri teh nevarnosti enostavno nočejo videti. Toda te nevarnosti obstajajo in zato je zelo premišljen postopek za doseg samostojnosti silno važen. Pokojni dr. Celestin Jelenec je neprestano opozarjal svoje politične sodelavce na važnost izbire trenutka in postopka pri prehodu iz sedanjega komunističnega reda v demokratični red in je naglašal, da si z napačnim in nepremišljenim postopanjem lahko vse zapravimo in postanemo plen svojih pohlepkih narodno političnih nasprotnikov.

O čem ne more biti diskusije?

Ne more biti diskusije o tem, ali imamo Slovenci pravico do svoje samostojne, suverene in neodvisne države. Če bi kdo hotel to pravico zanikati, bi s tem zanikal slovenskemu narodu politično zrelost. Vsak politično zrel narod pa je tudi državni narod ali nacija t. j. teži za svojo politično samostojnostjo, ki je izražena v lastni državi.

O tej pravici torej ne more biti nobene diskusije. Suverena slovenska država je kategorični imperativ slovenskega naroda in zato o tem tudi ne more biti nobenega glasovanja. Pač pa se mora glasovati o potrebi in načinu povezave lastne države z drugimi državami.

Tako gleda na ta vprašanja npr. program Slovenske ljudske stranke, ki postavlja v svojem prvem členu zahtevo po samostojni slovenski državi in ne predvideva za uresničenje te zahteve nobenega glasovanja. Pač pa predvideva glasovanje glede vstopa slovenske države v morebitno zvezo držav (čl. 8 programa).

Ureditev slovenske države

Dočim ne more biti diskusije o pravici slovenskega naroda do slovenske države in o uresničenju te pravice, pa je potrebna in koristna diskusija o vseh vprašanjih slovenskega državnega življenja, tako npr. o potrebi in umestnosti povezave z državami na slovanskem jugu ali o priključitvi v Združene države Evrope ali tudi v kako drugo kombinacijo. Mnogi so doma in v zdomstvu mnenja (tudi program SLS izraža to mnenje), da je svobodna povezanost držav na slovanskem jugu v zvezo držav najnavnejša in najboljša. So pa nekateri, ki niso tega mnenja. Naj se o tem razpravlja, seveda dostojno in z razlogi, ne pa s smešenjem ali celo zmerjenjem tistega, ki je drugačnega mnenja.

Prav tako je z vprašanji notranje ureditve slovenske države. Tudi na tem področju so možna razna mnenja glede raznih vprašanj, ki jih mora

reševati država. To so vprašanja šolstva, vojske, skrbi za družino in mladino, ženskega dela, poroke, javne morale, zdravstva, gospodarskega in socialnega življenja, zasebne lastnine, soudeležbe delavcev na upravi, dobičku in lastnini kapitala itd. O vseh teh vprašanjih ni samo možna, ampak potrebna in koristna mirna diskusija. Prav tako o vprašanjih o odgovornosti krivcev, ki so izvršili hudodelstva nad človeškim življenjem in nasilje nad javno in zasebno imovino. Tudi o tem je potrebno razpravljanje, da je potrebno dati narodnim borcem proti nacističnim, fašističnim in komunističnim nasilnikom narodno priznanje, invalidom in borcem, ki so obnemogli, kakor tudi svojem padlih pa državno pomoč in da se v mejah možnosti povrne škoda tistim, ki so bili pregnani zaradi svojega političnega in verskega prepričanja in delovanja. Da, o vsem tem naj se razpravlja, toda pri tem se zavedajmo, da bodo o vsem tem končno odločali ljudje doma.

Dva slovenska praznika

Slovenci v zdomstvu praznujemo posebno slovesno dva slovenska narodna praznika:

SPOMIN PADLIH JUNAKOV

Po odločbi Narodnega obora za Slovenijo se vsi demokratični slovenski emigranti na prvo nedeljo v juniju spominjamo vseh padlih slovenskih junakov v komunistični revoluciji, zlasti pa še vrnjenih in pobitih domobrancev, legionarjev in četnikov iz Vetrinja. Kakor so dale Grkom Termopile in Srbom Kosovo novih moči in novega duha za osvobodilni boj zoper nasilne tujce, tako naj spomin na padle in pobite junake in še posebej spomin na vetrinjsko tragedijo tudi nam da novega zagona in novih sil za nadaljevanje boja za rešitev domovine iz nečloveškega komunističnega jarma.

29. OKTOBER

29. oktober pa je spomin na slavni in veseli zgodovinski dogodek, ko smo se Slovenci otreli stoletnega avstrijsko-nemškega jarma in doživeli Zedinjeno Slovenijo, čeprav okrnjeno. Od l. 1848 dalje so se naši predniki borili za slovenske pravice ter doživljali nešteto preganjanj. Tudi dragocena slovenska življenja so padala za ideale slovenske svobode: Lunder in Adamič, judenburške žrtve in tisti, ki so bili ustreljeni na Suhem bajerju.

Letos praznujemo 50 letnico tistega zgodovinskega 29. oktobra 1918. Praznujemo ta praznik, ki je obenem dan slovenske zastave, v slogi, edinosti in medsebojni strpnosti tako kot je to primerno za politično zrel narod in delajmo z vsemi svojimi močmi za ponovno osvoboditev domovine, ki je sedaj v komunističnih verigah.

Resnična laž

Po pripovedovanju prijatelja, ki se ne more podpisati z lastnim imenom, ker ima doma še žive starše in se boji, da bi jih komunisti preganjali, sem napisal naslednjo njegovo izpoved, ki odkriva še eno od tolikih komunističnih laži. Prijatelj mi je povedal tole:

„Ob razsulu jugoslovanske vojske sem se vrnil v domačo vas. Kmalu mi je začela predsedati okupacija Italijanov in v dogovoru z drugimi smo se v septembru 1941 odpravili v zbirališče nekje blizu Travnice gore, za katerega so govorili, da se v njem ponovno zbira bivša jugoslovanska vojska in se pripravljala na oborožen spopad z okupatorjem. Drugo tako zbirališče pa je bilo nekje v Iškem.

Bilo nas je okoli dvajset, večina v civilnih oblekah; nekaj pa nas je nosilo jugoslovansko vojaško uniformo.

Marinčič iz Ljubljane, ki je pozneje padel v Grčaricah, mi je povedal, da drži zvezdo s tistim taboriščem neki učitelj iz Loškega potoka. Imena pa se ne spominjam več. Poiskali smo ga ter se po njegovih navodilih napotili v neko gostilno, ki je stala na samem blizu Travnice gore. Takoj, ko sem prišel v taborišče, so mi prinesli rdečo zvezdo, ki naj jo zamenjam za vojaško kokardo na jugoslovanski čepici; istočasno so me opoorili, da je pozdrav v dvigom leve s stisnjeno pestjo in vzlikom: Smrt fašizmu, svoboda narodu! Ne prav odločno sem jim povedal, da se še vedno smatram za jugoslovanskega vojaka. Niso mi več ponujali rdeče zvezde in kot sem opazil še isti večer, mi tudi zaupali niso prav posebno. Komendant zbirališča je bil Tekavec, bivši polir pri tvrdki — mislim, da se je imenovala Sajavec —, ki je gradila ceste. Zvečer je bilo zborovanje, na katerem je bil glavni govornik sin kmeta iz Ribnice na Dolenjskem. Mene pa so poslali na stražo s še drugim stražarjem.

Naslednji dan mi je učitelj Majnik pripovedoval o govoru Kmetskega, ki je govoril o pomenu OF in revoluciji, ki bo pod komunističnim vodstvom prinesla slovenskemu narodu pravo svobodo.

„Kam sem padel?!“ mi je dejal Majnik. „po prvi svetovni vojni sem se iz Primorske umaknil v Ljubljano. Ko so zdaj Lahi okupirali še Ljubljano sem šel v goščo — med rodoljube, so mi dejali —, po sem padel med komuniste. Zelo sem razočaran.“ Z Marinčičem sva mu prigovarjala, naj se nama pridruži, ker bova ob prvi priliki pobegnili. Bil je preboječ. Rekel nama je, da lahko pademo v roke Lahom in da ga bodo ti gotovo ubili, če ga dobe. To je bil moj zadnji pogovor z Majnikom. Z Marinčičem pa sva poiskala prvo priložnost in pobegnili.

Šla sva proti Grčaricam, oz. v „Glažuto“. Tamkajšnji ljudje so nama povedali, da se nahaja drugo zbirališče pod Belo steno, kamor naju je spremljal neki domačin. V taborišču naju je sprejel sam komandant — Daki. Kmalu po prihodu v taborišče sem spoznal Šerčerja. Sam ne vem zakaj — postala sva dobra prijatelja in mnogo govorila o našem položaju na splošno; zaupal mi je, da je nezadovoljen s položajem v taborišču, zato se pripravlja, da pobegne, ker on, kot jugoslovanski oficir, ki je prisegel zvestobo kralju, ne more sodelovati s takimi komunisti, kot je Daki in ostali okoli njega. Šerčer je z Dakijem večkrat govoril, zato je dobro poznal ozadje te zbirajoče se vojske. S Šerčerjem sva se pogovarjala, da bi pobegnili v Gorjance. Bil je prepričan, da je tam prava jugoslovanska vojska; pa je bilo to nemogoče, ker je bilo že precej snega.

V taborišču je bilo tudi devet italijanskih ujetnikov, ki so jih zajeli pri napadu na Lož. Med njimi je bil tudi kapetan Pivotti. Z ujetniki so partizani lepo ravnali in tudi Daki sam je večkrat poudaril, da se oni proti Italijanom ne bodo borili.

Čez nekaj dni sem šel z desetino po hrano v Belo vodo. Ko smo se obloženi okoli ene ponoči vračali v taborišče, so nas napadli Lahi, ki so nas čakali v zasedi, ker so zvedeli da smo šli po hrano. Bilo je skoro en meter snega. Videl sem, kako so padli zadeti iz mitraljeza moji soborci. Tudi sam sem bil ranjen v nogo, zatem sem obležal v snegu. Rano, ki me še ni preveč bolela, sem prevezal z robcem in šele v jutranjem svitu sem se dvignil in poleg sebe zagledal vojaka iz desetine. Edina živa, ki sva ostala. Ker sva bila prepričana, da so šli Lahi naprej proti našemu taborišču, sva šla nazaj v Belo vodo. Imeli pa so jo zasedeno Lahi in sva jim padla v roke, kot zrelo jabolko z drevesa. Zvezali so nama roke na hrbtu in zaprli v svinjak. Še prej so naju sezuli. Naslednjega dne so naju bosa po snegu gnali do gostilne pri Vagovki, od tam naprej pa so naju s tovarniki — pod močno stražo — odpeljali v kasarno v Ribnico. Tu naju je čakalo še nekaj drugih ujetnikov. Odpeljali so nas v šentpetrsko kasarno v Ljubljano. Ne-prestano so nas zasliševali med močnim pretepanjem. Hrano, zelo slabo, so nam dajali samo enkrat na dan. Po enem mesecu so me odpeljali v sodnijske zapore na Miklošičevi cesti, kjer so me vtaknili v sobo št. 17, ki je takrat veljala za sobo najnevarnejših.

Na sodnji sem se ponovno srečal s Šerčerjem. Pravil mi je, da takrat Lahi niso napadli taborišča. Daki je vse ujetnike spustil na svobodo. Povedal mi je, da je tudi sam pobegnil in prišel v Ljubljano. Rekel mi je, da zagotovo ve, da so ga komunisti ovadili Lahom, ki so ga aretirali in zaprli. Ker so naju ločili, nisem nikdar mogel ugotoviti verodostojnosti njegove trditve, sem pa stoodstotno prepričan, da je on točno vedel, kdo ga je izdal. Bil je človek, ki ni nikdar trdil ničesar, za kar ni bil prepričan.

Med priporniki se je takrat govorilo, da je bil zaprt tudi Daki in so ga Lahi takoj spustili.

Po neprestanih zasliševanjih je bila proti nam sodna razprava okoli 17. in 18. decembra.

Glavne priče proti nam so bili vsi tisti laški vojaki, ki jih je Daki takrat izpustil na svobodo. Kapetan Pivotti je izjavil, da so partizani lepo ravnali z njim in njegovimi vojaki in, da so imeli zadostno in dobro hrano. Izpričal pa je tudi, da je Šercerja in mene osebno videl med partizani, ko je bil ujet.

Obsodba pa je bila: Devet pripornikov je bilo obsojenih na smrt, med njimi tudi Ljubo Šercer; jaz sem bil obsojen na dosmrtno ječo, drugi pa na večletne kazni.

Ko smo šli iz sodne dvorane, sva se s Šercerjem našla za nekaj trenutkov in naročil mi je, naj povsod, kjerkoli mi bo mogoče, povem, kaj je OF in na kako nizkoten način so ga izdali komunisti v roke Italijanom, ki ga zdaj, kot zavednega jugoslovanskega častnika peljejo po krivici na morišče.

Ljubo Šercer je bil ustreljen v Iškem.

Med njimi, imena se ne spominjam več, je bil ustreljen nekdo iz Borovnice, ki je tik pred streljanjem zblaznel, ker ni mogel prenesti krivice, ki so mu jo naredili, kot Šercerju, ko je bil streljan kot komunist, kar nikdar ni bil.

Pri streljanju je moral biti navzoč iški župan Mrzel in najbrže se je ravno preko njega zvedelo vse to. Bil sem še na sodniji, ko smo to zvedeli. Šercer si ni pustil zavezati oči; pri ustrelitvi in pred njo je še zavpil: „Živel kralj Peter II! Živela Jugoslavija.“

Kmalu po teh dogodkih so me odpeljali v Italijo, polnega uši in praznega želodca. Ko so nas v Alesandriji zlagali iz železniških vagonov na policijske avtomobile, se je blizu nas sprehajal nek visok laški oficir in kot bi govoril svoji ženi nam je dejal v lepi slovenščini: „Fantje le zdržite, saj bo kmalu vsega konec.“ Ta konec pa je trajal še preko enega leta, ko sem malo pred italijansko kapitulacijo pobegnil.

Doma, med domobranci, sem v zaupnem krogu to že povedal, več si nisem upal, ker so moji starši živeli v vasi, ki je bila skoro vedno dostopna komunističnim tolpom.

Zato danes izpolnjujem dolžnost, ki sem si jo nadel z dano besedo Ljubo Šercerju po obsodbi v Ljubljani.

Med partizanskimi brigadami je bila tudi Šercerjeva brigada. Mislili so, da bodo tako zabrisali zločin, ki so ga naredili velikemu rodoljubu naroda, kateremu je z vsem srcem poštenega Slovenca pripadal. Tudi morilce dvanaajsttisočev so sami pobili, da bi izbrisali svojo morilsko sled. Pa jim ni uspelo. Če bi mi ostali po vojski doma, bi im dokumentarno izbili iz rok tudi to prevaro — zlagano “Šercerjevo brigado”.

Tebi, dragi prijatelj Ljubo, naj bodo te skromne besede majhen, pa zato iskren in resničen spomenik, resničnejši, kot so Ti ga postavili Tvoji morilci!“

KOMUNISTI SE NAJBOLJ BOJE — REVOLUCIJE

Že od Marx-Engelsovega manifesta (l. 1848) dalje je geslo komunistov revolucija. Po oktoberski revoluciji (l. 1917) pa je skoraj vse revolucije na svetu sprožil in vodil komunizem. S pomočjo revolucij so komunisti napredovali in osvajali razne države. In tudi še danes stoji za vsakim revolucionarnim gibanjem komunist, plačan iz Moskve, Pekinga ali Kube.

Revolucija je za komuniste sredstvo za doseg oblasti. Ko to oblast dosežejo, potem pa postane na njihovem področju revolucija največji zločin, ki se kaznuje s smrtno kaznijo.

Pred kratkim je znani levičarski francoski filozof Jean Paul Sartre obiskal italijanske vseučilišnike v Bolonji. Sartre je bil do leta 1956 — ko je Sovjetija s silo potlačila revolucijo na Ogrskem — član francoske komunistične stranke. Tudi po izstopu iz stranke je ostal še vedno levičarsko usmerjen.

Sartre so italijanski dijaki spraševali vse mogoče stvari in so bili njegovi odgovori kar zanimivi. Najbolj zanimiv pa je bil njegov odgovor na vprašanje: Ali je v komunistični državi dovoljena revolucija.

Sartre je odgovoril, da je revolucija tisto, česar se komunisti najbolj boje. Velik del komunističnega državnega aparata ima samo to nalogo, da vohuni za morebitnimi revolucionarji in da v kali zaduši vsako — tudi najmanjše — revolucionarno gibanje. Po mnenju komunistov so revolucije dovoljene samo za rušenje kapitalističnega sveta. Ko je ta cilj v neki deželi dosežen, izgubi revolucija svoj smisel, svoj vzrok. Vsaka revolucija v komunistični državi je protirevolucija, ki jo je treba takoj s silo, brezobzirno zadušiti. Pravico do revolucije imajo samo komunisti.

S temi sarkastičnimi stavki je Sartre povedal veliko resnico. Komunisti se revolucije silno boje tako v Sovjetski zvezi kot po vseh satelitskih državah. Ogrski in češkoslovaški zgled sta najboljša dokaza za to.

— — —

**SOBORCI! NE ZAPIRAJMO SE VASE! ZA SVOJE IDEALE MORAMO
ZLASTI PRIDOBITI MLADINO. BERIMO NJENO GLASILO „MLADIN-
SKO VEZ“. POVABIMO MLADINO NA SVOJE SESTANKE!**

Darovi

Presa Manca	1.50
Mrva Stane	1.50

V tiskovni sklad "Vestnika"

Cleveland:

Toronto:

Mauser Karel	13.50
N. Z.	1.50
Louis Izanc	3.—
Gospodarič Ferdo	2.—

Mavser Otman	20.—
Skupaj (dolarjev)	43.—

Iskrena hvala! Posnemajte

VSEBINA: Eslovenia entre dos fuegos — 29. oktober 1918 (dr. Miha Krek) — Spominska proslava v Buenos Airesu — Tragika prezgodnje obrambe Evrope pred komunizmom (dr. Tine Debeljak) — Kaj je lajna? — Ob petdesetletnici: General Rudolf Maister (Pavle Rant) — Slovenska narodna vojska — Živeti iz ideje (Karel Mauser) — Ali sta mogoča liberalizem in demokracija v komunistični državi? — V spomin Ignaciju Lavriču in Francu Malovrhu (Jože Javoršek) — Samo slovenski interesi so večni (Jože Štefanič) — Naš program — slovenska država (Rudolf Smersu) — Dva slovenska praznika — Resnična laž (Rudi Bras) — Komunisti se najbolj boje — revolucije

STAREŠINSTVO DSPB V ARGENTINI

sklicuje v smislu čl. 16 društvenih pravil

DVANAJSTI REDNI TABOR

ki bo v nedeljo, 24. novembra 1968 na Pristavi na Moronu z običajnim dnevnim redom.

Pred taborom bo ob 9 sv. maša za vse padle junake. Po taboru bo skupni asado za vse udeležence tabora in njihove družinske člane in prijatelje.

Letos vabimo na tabor tudi vse tiste mlade Slovence, ki jih kot prve zadene vojaška obveznost v tej državi. Želimo, da se tako pridružijo slovenskim borcem, ki so se doma borili za svobodo slovenske domovine.

Starešinstvo DSPB

Correo
Argentino
Suc. 7

TARIFA REDUCIDA
Concesión No. 6830

Propiedad Intelectual
No. 970.247 - 27/6/1968
Ramón Falcón 4158, Bs. As.